

**წლიური
ანგარიში**

2020

შინაარსი	2
ბანკის შესახებ.....	2
ჯგუფის სტრუქტურა.....	3
ბანკის მმართველობითი ორგანოები.....	7
ბანკის რისკების მართვა და სტრატეგია.....	17
ბაზელ 3-ის ჩარჩოზე დაფუძნებული საზედამხედველო მოთხოვნები.....	33
მენეჯმენტის ანაზღაურების პოლიტიკა	43

შინაარსი

სს ბაზისბანკის პილარ 3-ის ანგარიშგება მომზადებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის 2017 წლის 22 მაისის #92/04 ბრძანების „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესით“ განსაზღვრული მოთხოვნებისა და ასევე, ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის პილარ 3-ის გამჭვირვალობის მოთხოვნებისა და ევროკავშირის N 575/2013 დირექტივით დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად.

მენეჯმენტის განცხადება

ბანკის დირექტორატი ადასტურებს სს ბაზისბანკის 2020 წლის პილარ 3-ის ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემის და ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს.

თუ სხვა რამ არ არის მითითებული, ანგარიშგებაში გამჟღავნებული ყველა ინფორმაცია წარმოდგენილია სებ-ის მიერ დადგენილი ადგილობრივი ანგარიშგების სტანდარტების მიხედვით. არსებული რეგულაცია არ ითხოვს პილარ 3-ის ფარგლებში გამჟღავნებული ინფორმაციის აუდიტს.

ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით.

ბანკის შესახებ

ათწლეულების განმავლობაში ბაზისბანკმა შექმნა ერთ-ერთი ყველაზე ღირებული ბრენდი საქართველოში. ბაზისბანკი უნივერსალური ფინანსური ინსტიტუტია საქართველოში, რომელიც, როგორც საცალო ისე ბიზნეს კლიენტებს სთავაზობს კომპლექსურ ფინანსურ მომსახურებას. ბაზისბანკი 2 მილიარდი ლარი აქტივებით მეხუთე უმსხვილესი წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტია საქართველოს ფინანსურ ბაზრზე.

ბანკი ბაზარზე წარმოდგენილია ფინანსური მომსახურების ჯგუფის სახით, რომელშიც გაერთიანებულია საბანკო, სადაზღვევო და ლიზინგის კომპონენტები. ჯგუფი ემსახურება საცალო მომხმარებლებს, მაღალმსყიდველუნარიან ინდივიდებს, ბიზნეს და სახელმწიფო ორგანიზაციებს. ჯგუფის ერთეულ მომხმარებელთა რიცხვი 130 ათას ინდივიდსა და 5500 ბიზნეს ერთეულს სცდება. ბანკი დედაქალაქსა და რეგიონებში წარმოდგენილია 24 ფილიალით.

ბაზისბანკის ჯგუფის ქოლგის ქვეშ სამი შვილობილი კომპანია მოქმედებს: BB დაზღვევა, BB ლიზინგი და ბამ ჰოლდინგი.

კოორდინირებული ფუნქციონირების წყალობით ჯგუფი სარგებლობს სინერგიით რაც აისახება დროისა და რესურსების ეფექტიან გამოყენებაში. ჯგუფი ფორმირებს, როგორც უნივერსალური ფინანსური პლატფორმა, რომელიც ქვეყანაში ფუნქციონირებად ყველა ბიზნეს სექტორს სთავაზობს ფინანსური პროდუქტების ფართო კალათას ერთი ფანჯრის პრინციპით.

ჯგუფის შვილობილი კომპანიები სტაბილურად აგრძელებენ ფუნქციონირებას და პანდემიის მძირე შედეგების მიუხედავად ძლიერ ფინანსურ მაჩვენებლებს აღწევენ. ჯგუფი კვლავ ფოკუსირებულია მზარდ საბაზრო წილზე და მასშტაბებზე. 2020 წლის ბოლოსთვის ჯგუფის საერთო აქტივები ფასს-ის მიხედვით შეადგენს 2.1 მილიარდ ლარს, კონსოლიდირებული კაპიტალი 309 მილიონ ლარს, ხოლო კონსოლიდირებული მოგება 24.2 მილიონ ლარს.

შენიშვნა: ბანკის 2020 წლის დეკემბრის ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ ინფორმაცია იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში.

ჯგუფი ძირითად მიზნად ისახავს მოიპოვოს მისი პარტნიორების (კლიენტების, აქციონერების, საერთაშორისო და ადგილობრივი ფინანსური ორგანიზაციების) ნდობა, რათა ბანკი მათთვის ფინანსურ სფეროში საუკეთესო პლატფორმას წარმოადგენდეს. BB ჯგუფი მიზნად ისახავს სწრაფ და ინკლუზიურ განვითარებას რათა აქციის მფლობელებისა და ყველა დაინტერესებული პირის მოლოდინებთან შესაბამისობაში იყოს. ჯგუფი კონცენტრირებულია განავითაროს ძირითადი სტრატეგიული ბიზნეს მიმართულებები ერთიანი ფინანსური პლატფორმის შექმნით, წამყვან ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში ინვესტირებით, მაღალკვალიფიციური სამუშაო ძალის მოზიდვით და ინფრასტრუქტურის დახვეწით, რათა მომხმარებლებს გაუადვილდეთ ჯგუფის სერვისებით სარგებლობა.

ჯგუფის სტრუქტურა

სააქციო საზოგადოება "ბაზისბანკი" დაფუძნებულია 1993 წლის 16 აგვისტოს, რეგისტრირებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 1993 წლის 04 ნოემბერს, „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად. ბანკი, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, ფლობს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაცემულ ლიცენზიას საბანკო საქმიანობაზე (1993 წლის 4 ნოემბერი, ლიცენზიის #173. ბანკის იურიდიული მისამართია: 0103 საქართველო, თბილისი, ქეთევან წამებულის გამზირი #1).

ბანკი არის უნივერსალური საბანკო დაწესებულება, რომლის საქმიანობის საგანს წარმოადგენს საბანკო და მასთან დაკავშირებული ოპერაციების წარმოება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

ინფორმაცია აქციონერის შესახებ

ბაზისბანკის არის ჩინური კონგლომერატის - ჰუალინგ ჯგუფის წევრი. ჰუალინგი ჩინური კერძო საწარმოების ჯგუფია, რომელიც ჩინეთსა და სხვა ქვეყნებში დივერსიფიცირებულ ბიზნესს ფლობს. სინძიანგ ჰუალინგ ინდასტრი ენდ თრეიდ გრუფ („ჰუალინგ ჯგუფი“) 2012 წლიდან ბაზისბანკის მთავარი აქციონერი და საკონტროლო წილის - 90%-ზე მეტის მფლობელია. ჰუალინგის მიზანია ბაზისბანკის ჯგუფის ქოლგის ქვეშ განავითაროს მძლავრი ფინანსური ინსტიტუტი, რომლის მთავარი ფოკუსი ბიზნეს ფრანჩაიზის ინტეგრირებული ზრდა და ბაზარზე ინტენსიური გაფართოებაა.

ჰუალინგ ჯგუფი საქართველოს ბაზარზე 2006 წლიდანაა წარმოდგენილი. ჯგუფის ინტერესი სფეროები ფართო და ყოვლისმომცველია: გადამამუშავებელი მრეწველობა, სატყეო მეურნეობები, მშენებლობა და ინფრასტრუქტურული პროექტები, მსხვილმასშტაბიანი თანამედროვე კომერციული ბაზარი, სასტუმროები და ტურიზმი და ა.შ. ჰუალინგ ჯგუფის ხედვაა აღმოსავლეთ ევროპასა და აზიაში საქმიანობის გაფართოება, განვითარება „აბრეშუმის გზის“ პროექტის ინიციატივის კვალდაკვალ, საქართველოს, როგორც ევროპა-აზიის დამაკავშირებელი სავაჭრო ცენტრის ისტორიული როლის აღორძინება და საბოლოოდ ჰუალინგ ჯგუფის ორ რეგიონს შორის ხიდად გადაქცევა.

ჯგუფის დამფუძნებელი და მფლობელია მი ენხვა, ცნობილი ჩინელი ბიზნესმენი, რომელსაც ბიზნეს-სექტორში მოღვაწეობის ხანგრძლივი ისტორია აქვს. მას არაერთი ჯილდო აქვს მიღებული ჩინეთის ეკონომის განვითარებაში შეტანილი წვლილის და საქველმოქმედო საქმიანობისთვის.

სხვა მცირე წილის მფლობელები არიან ფიზიკური პირები, მათ შორის დირექტორატის წევრები, რომელთა ანაზღაურების ნაწილი კონვერტირდება ბანკის აქციებში. ქვემოთ მითითებულ ცხრილში არ არის 124 ათასი (2019: 124 ათასი) აქცია რომელიც მენეჯმენტისთვისაა გაცემული საკომპენსაციო თანხის სახით, განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილებამდე ამ აქციებს გააჩნიათ მხოლოდ დივიდენდის მიღების

უფლება, მაგრამ არ გააჩნიათ ხმის მიცემის უფლება და არ ექვემდებარებიან გასხვისებას ან გადაცემას მესამე პირზე.

წილის ფლობა 31 დეკემბრის მდგომარეობით
%

აქციონერები	2020	2019
შპს სინძინგ ჰუალინგ ინდასთრი ენდ თრეიდ გრუფ	92.305%	92.305%
ბ-ნი მი ზაიქი	6.969%	6.969%
სხვა მცირე წილის მფლობელები	0.726%	0.726%

ინფორმაცია ბანკის აქციონერებზე და აქციების წილობრივ მატყენებელზე იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ ცხრილი 6

ბანკის შვილობილი საწარმოები

ბაზისბანკის ქოლგის ქვეშ სამი შვილობილი კომპანია ერთიანდება: სს BB დაზღვევა, სს BB ლიზინგი და შპს ბაზის ესეტ მენეჯმენტი - ჰოლდინგი.

ათასი ლარი		2020	2019
სახელი	მთავარი საქმიანობა	ინვესტიცია	ინვესტიცია
შპს ბაზის ესეტ მენეჯმენტი ჰოლდინგი	აქტივების მართვა	3,797	3,797
სს BB დაზღვევა	დაზღვევა	6,000	4,300
სს BB ლიზინგი	ლიზინგი	11,000	5,000
სულ		20,797	13,097

2021 წლის მარტიდან შვილობილმა კომპანიებმა რებრენდინგი განიცადეს, - ჰუალინგ დაზღვევას BB დაზღვევა, ხოლო BHL ლიზინგს BB ლიზინგი დაერქვა.

BB დაზღვევა - BB დაზღვევა 2017 წელს დაარსდა და ბაზისბანკის ჯგუფის სწრაფად მზარდ შვილობილ კომპანიას წარმოადგენს. ის ჯგუფის და ბანკის მთავარი სადაზღვევო პარტნიორია. BB დაზღვევა როგორც ფიზიკურ, ისე იურიდიულ პირებს ემსახურება და მათ სადაზღვევო პროდუქტების მრავალფეროვნებას სთავაზობს. მათ შორისაა ავტოდაზღვევა, ქონების, სიცოცხლის, მოგზაურობის დაზღვევა და კორპორაციული პაკეტები. ჰუალინგ დაზღვევის მომსახურება ხელმისაწვდომია ყველა იმ ქალაქსა და რეგიონში, რომლებშიც ბაზისბანკის ჯგუფი ფილიალებითაა წარმოდგენილი.

კომპანიის მმართველობითი ორგანო

- სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე - ზაიქი მი
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები - დავით ცაავა, ხვეი ლი
- გენერალური დირექტორი - კონსტანტინე სულამანიძე
- გენერალური დირექტორის მოადგილეები - ლევან პიტეურიშვილი, ლია ასლანიკაშვილი, ნინო ჭყედია, შოთა სვანაძე

BB დაზღვევა კლიენტებს სთავაზობს ციფრულ გაყიდვებს, ზარელების ანაზღაურების მარტივ პროცესებს, ძლიერ და სტაბილურ გადამზღვეველებს, მოქნილ და მარტივ პროდუქტებს, ძლიერ ფინანსურ პოზიციას და

პროფეიონალთა გუნდს. ეს ძლიერი მხარეები კომპანიას ეხმარება შეინარჩუნოს და გააძლიეროს კლიენტებთან წვდომა მთელი ქვეყნის მასშტაბით, რასაც დამატებით ხელს უწყობს მარტვი მმართველობის სტრუქტურა, მოქნილობა და გადაწყვეტილების მიღების ეფექტიანი პროცესი.

2020 წლის განმავლობაში სადაზღვეო ბიზნესი (მათ შორის BB დაზღვევაც) პანდემიის გამო მნიშვნელოვნად დაზარალდა, რადგან დაზღვეულთა მნიშვნელოვანი ნაწილი სწორედ მოწყვლად სეგმენტებს (ტურიზმი და მოგზაურობა) მოიცავდა.

BB დაზღვევა მუდმივად აუმჯობესებს თავის პროდუქტებს. კომპანიამ რესტრუქტურირაცია გაუკეთა სიცოცხლის საკრედიტო დაზღვევას და იგი ფარავს პანდემიის რისკებს, რაც უმნიშვნელოვანესია კლიენტებისთვის. ამ ცვლილებამ მნიშვნელოვნად გაზარდა BB დაზღვევის გაყიდვები.

პანდემიის მიუხედავად, BB დაზღვევამ წელი სტაბილური მოგებით დახურა - 2020 წლის ბოლოს კომპანიის აქტივები 17 მილიონ ლარს შეადგენდა, ხოლო მოგება 1.4 მილიონ ლარს.

BB ლიზინგი - BB ლიზინგმა კლიენტებთან ოპერაციები 2019 წლის თებერვალში დაიწყო. BB ლიზინგის, როგორც ბაზისბანკის ჯგუფის შვილობილი კომპანიის მიზანია, შეავსოს ჯგუფის ოპერაციები და მომსახურება სალიზინგო პროდუქტებით.

კომპანია ორიენტირებულია სწრაფ ზრდაზე და მიზნად ისახავს ბიზნესის და ინდივიდების სტაბილური პარტნიორობის გზით გახდეს ლიდერი და ინოვაციური და აითვისოს განვითარების საწყის სტადიაზე მყოფი ახალი ფინანსური სექტორი საქართველოს ეკონომიკაში.

კომპანიის მმართველობითი ორგანო

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე - ზაიქი მი

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები - დავით ცაავა, ხვეი ლი

გენერალური დირექტორი - კონსტანტინე სულამანიძე;

გენერალური დირექტორის მოადგილეები - ლია ასლანიკაშვილი, მალხაზ ხარჩილავა

BB ლიზინგი ყოველმომცველ სალიზინგო პროდუქტებს და საკონსულტაციო მომსახურებას სთავაზობს თავის კლიენტებს. ლიზინგის პროდუქტებით სარგებლობენ როგორც ფიზიკური პირები, ისე კომპანიები. ამასთან, კომპანიებს ბაზრის უდიდესი ადგილი უჭირავს ისეთ სექტორებში, როგორებიცაა: სოფლის მეურნეობა, მშენებლობა. წარმოება, მინერალური რესურსები, ვაჭრობა, სამედიცინო მოწყობილობა, ტრანსპორტი და კომუნიკაცია.

2020 წელი რთული იყო ბიზნესის და საცალო მოვაჭრეებისთვის: კორონავირუსის პანდემიის გამო ეკონომიკურმა გაურკვეველობამ უფრო ფრთხილი ხარჯვა გამოიწვია, რამაც გავლენა იქონია მომხმარებელთა ნდობაზე და მოთხოვნა შემცირდა. გასულ წელს, წინა წლებზე მეტად, კომპანიებისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა შეიძინა სხვადასხვა დონეზე კავშირების დამყარებამ. როცა პანდემიის რისკი გაჩნდა და ქვეყნის ეკონომიკური ლოქდაუნი გარდაუვალი იყო, BB ლიზინგი ინდივიდუალურად მუშაობდა ყველა კლიენტთან. მათ კლიენტებს გადახდებზე 3 თვიანი მორატორიუმის ვადა შესთავაზეს, რითაც კლიენტების ფინანსური მდგომარეობა სალიზინგო გადახდების გრაფიკით შეამსუბუქეს. გარდა ამისა, კომპანიამ მიიღო სიფრთხილის ზომები რისკის მადის გამკაცრების, ავანსის მოცულობის გაზრდის მოთხოვნისა და კრიზისისგან დაუცველი სექტორების: ტურიზმისა და ტაქსების მომსახურების დაფინანსების დროებით შეჩერების გზით.

არასახარბიელო ეკონომიკური პირობების მიუხედავად, BB ლიზინგმა მოახერხა დაბალი რისკის შემცველი პორტფელის გაზრდა და მოგების გამომუშავება, რომელმაც 2020 წელს 1 მილიონ ლარამდე შეადგინა.

შპს "ბაზის ესეტ მენეჯმენტი-ჰოლდინგი" - დაარსდა და ფუნქციონირებს საქართველოში. კომპანია წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა უძრავი და მოძრავი ქონების მართვასთან დაკავშირებული ოპერაციების განხორციელება, ქონების ფლობა, ლიზინგით გაცემა.

კომპანიის მმართველი - დირექტორი - ლევან გარდაფხაძე

ჯგუფი გააგრძელებს თავისი აქტივების ეფექტურად გამოყენებას, რათა გააძლიეროს საკუთარი ბრენდის იდენტობა, - ფინანსური მომსახურება ერთი ფანჯრის პრინციპით და კიდევ უფრო ინოვაციური გახდეს მომსახურების შეთავაზებაში.

2020 წლის განმავლობაში BB ჰოლდინგის სამივე ფრთა განაგრძობდა მომსახურების გაწევას მჭიდრო კოორდინაციით, კლიენტებისთვის ერთი ფანჯრის პრინციპით ერთ სივრცეში ფინანსური მომსახურების შეთავაზებას ორივე პლატფორმაზე (როგორც ტრადიციული, ისე ციფრული). მარტივი, გამჭვირვალე და მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომა ჩვენი ჯგუფის წარმატების მთავარ ფაქტორად რჩება.

ბანკის მმართველობითი სტრუქტურა

კარგ კორპორაციულ მმართველობას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის სწორი ფუნქციონირებისთვის, ხოლო კარგად მართული კომპანია ნებისმიერი კარგი ბიზნესის ქვაკუთხედაა, განსაკუთრებით განვითარებადი საბაზრო ეკონომიკის პირობებში. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ბანკში ისევე, როგორც მთლიანად ინდუსტრიაში კარგი კორპორაციული მმართველობის პრინციპების დანერგვისას უნდა ვიცავდეთ ისეთ პრინციპებს, როგორებიცაა გამჭვირვალობა, ანგარიშვალდებულება, დამოუკიდებლობა და სამართლიანობა.

კარგი კორპორაციული მმართველობის დამკვიდრების მიზნით, ბაზისბანკი იცავს საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ შემუშავებულ კორპორაციული მართვის კოდექსს კომერციული ბანკებისათვის. დამატებით, ბანკი ხელმძღვანელობს ბაზელის კომიტეტის მიერ გამოქვეყნებული ბანკების კორპორაციული მართვის პრინციპებით, აგრეთვე კარგი კორპორაციული მართვის სხვა სტანდარტებითა და სახელმძღვანელო მითითებებით.

ზემოთ მოყვანილი რეგულაციების პრინციპების შესაბამისად, ბანკმა ჩამოაყალიბა კორპორაციული მმართველობის სტრუქტურა, რომელიც შეესაბამება ბანკისა და ჯგუფის ზომას, კომპლექსურობას, სტრუქტურას, ეკონომიკურ მნიშვნელობას, რისკის პროფილს და ბიზნეს-მოდელს.

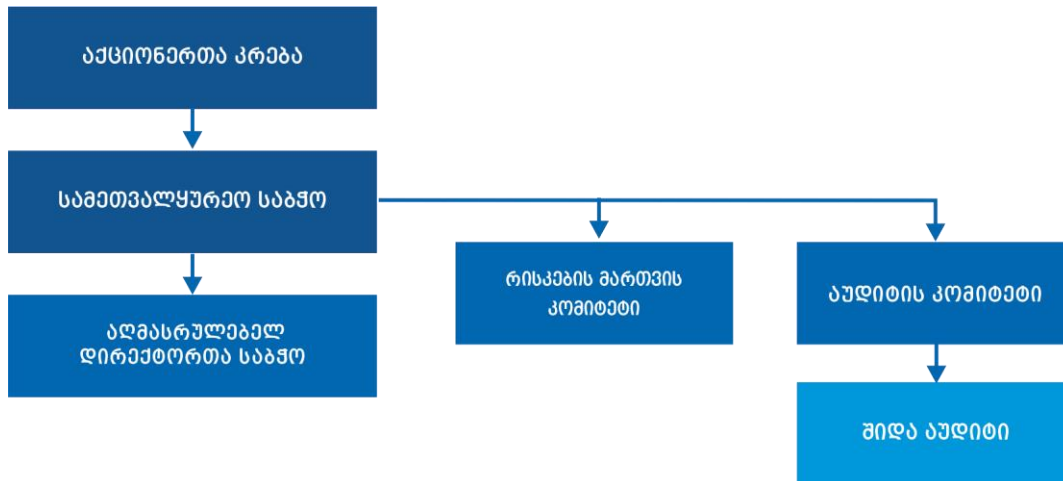
ბანკის მმართველობითი ორგანოები

- ✓ აქციონერთა საერთო კრება
- ✓ სამეთვალყურეო საბჭო და საბჭოს დონის კომიტეტები
- ✓ დირექტორატი და დირექტორატის დონის კომიტეტები

სს „ბაზისბანკის“ კორპორაციულ მართვას არეგულირებს შემდეგი დოკუმენტები

- ბანკის წესდება;
- კორპორაციული მართვის პრინციპების შესახებ დებულება;
- კორპორაციული ეთიკის შესახებ დებულება;
- შინაგანაწესი;
- სამეთვალყურეო საბჭოს დებულება;
- დირექტორატის დებულება;
- აუდიტის კომიტეტის დებულება;
- რისკების კომიტეტის დებულება

აქციონერთა საერთო კრება

აქციონერთა საერთო კრება წარმოადგენს ბანკის მართვის უმაღლეს ორგანოს, მასში მონაწილეობის გზით აქციონერი ახორციელებს საქართველოს კანონმდებლობითა და ბანკის წესდებით განსაზღვრულ უფლებებს. აქციონერთა საერთო კრებაზე, ერთი ერთეული ჩვეულებრივი აქცია მის მფლობელს ანიჭებს ერთი ხმის უფლებას.

აქციონერთა საერთო კრება იღებს გადაწყვეტილებას

- წესდებაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ;
- ბანკის აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე გატანის შესახებ;
- ბანკის აქციებისა და სხვა საკუთარი ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვის წესების შესახებ;
- სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევის და საბჭოს ბიუჯეტის დამტკიცების (მათ შორის საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის) შესახებ;
- სამეთვალყურეო საბჭოს დებულების დამტკიცების / მასში ცვლილებების შეტანის შესახებ;
- ბანკის წმინდა მოგების განაწილებისა და გამოყენების შესახებ;
- ბანკის კაპიტალის ზრდის/შემცირების შესახებ;

აქციონერთა მორიგი საერთო კრების სხდომა ტარდება წელიწადში ერთხელ გასული წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშის მომზადებიდან არაუგვიანეს ორი თვის განმავლობაში, რომელიც თავის მხრივ უნდა მომზადდეს წლის დასრულებიდან ოთხი თვის განმავლობაში. აქციონერთა საერთო კრების რიგგარეშე სხდომა მოიწვევა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის, დირექტორატის ან აქციათა მინიმუმ 5 %-ის მფლობელი აქციონერის მოთხოვნით.

სამეთვალყურეო საბჭო (საბჭო) ჯგუფის საქმიანობის ზედამხედველი ორგანოა, რომელიც თავის ფუნქციებს ახორციელებს საბჭოს სხდომისა და საბჭოს დონის კომიტეტების მეშვეობით. საბჭო ნიშნავს და მჭიდროდ თანამშრომლობს დირექტორატთან, ზედამხედველობს და კონსულტაციას უწევს მნიშვნელოვან საკითხებზე და უშუალოდ მონაწილეობს ფუძემდებლური გადაწყვეტილებების მიღებაში.

სამეთვალყურეო საბჭოს ძირითადი ფუნქციებია ბაზისბანკის ჯგუფის საქმიანობის ზედამხედველობა, კორპორაციული მმართველობა და რისკების მართვა. ამ ფუნქციების ფარგლებში, საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს ჯგუფის ღირებულებების ჩამოყალიბების შესახებ, მისი ორგანიზაციული სტრუქტურის ჩამოყალიბებაზე და ზოგადად, იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ჯგუფი იმართებოდეს სამართლიანობის, კომპეტენციის, პროფესიონალიზმისა და ეთიკის პრინციპების დაცვით; ადგენს ჯგუფის სტრატეგიას და ზედამხედველობას უწევს მენეჯმენტის მიერ ბანკის სტრატეგიული მიზნების შესრულებას; უზრუნველყოფს ჯგუფის ყველა მარეგულირებელ და სამეთვალყურეო მოთხოვნასთან შესაბამისობას; ადგენს კომპანიის რისკის მადას დირექტორთა საბჭოსთან და CRO-სთან (გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მართვის საკითხებში) კოორდინაციით; საბჭო აგრეთვე აკონტროლებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობას და აფასებს დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებებს, უზრუნველყოფს კონტროლის ფუნქციების დამოუკიდებლობასა და ეფექტურობას და ახორციელებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასებას მისი გრძელვადიანი გეგმის შესაბამისად. საბჭო ვალდებულია გააკონტროლოს ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან და უზრუნველყოს ჯგუფში ეფექტური პროცედურების და პოლიტიკის არსებობა კანონისა და მარეგულირებელი ჩარჩოს მოთხოვნების შესაბამისად.

საბჭო იცავს „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონით, „კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსით“, ეთიკის კოდექსით და პროფესიული ქცევის სტანდარტებით და საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სტანდარტებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებსა და პრინციპებს.

საბჭოს სხდომები ემყარება ღია დიალოგის, ანგარიშვალდებულებისა და გამჭვირვალობის პრინციპებს და წევრებს აქვთ შესაძლებლობა სრულად ჩაერთონ სამუშაო პროცესში. გადაწყვეტილებები მიიღება გამჭვირვალედ, ყველა წევრი თანაბრად მონაწილეობს დიალოგისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, გარდა ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ ბანკის რეგულაციით გათვალისწინებული გამონაკლისებისა. საბჭოს გადაწყვეტილებები და მასთან დაკავშირებული მასალა მუდმივად გადაეცემა საქართველოს ეროვნულ ბანკს.

საბჭო უფლებამოსილია

- განახორციელოს ბანკის სტრატეგიული განვითარების, საბანკო საქმიანობის, რისკების მართვის ძირითადი განმსაზღვრელი პრინციპები და ზედამხედველობა გაუწიოს მათ აღსრულებას;
- დაამტკიცოს და პერიოდულად განაახლოს იმგვარი დოკუმენტები, როგორცაა ბანკის შინაგანაწესი, ბანკის მართვისა და საბანკო საქმიანობის მარეგულირებელი პოლიტიკები;
- დაამტკიცოს სტრატეგიული განვითარების გეგმა, განიხილოს და დაამტკიცოს დირექტორატის მიერ წარმოდგენილი ბანკის საქმიანობის წლიური გეგმა, წლიური ბიუჯეტი, აკონტროლოს მათი შესრულება, განიხილოს დირექტორატის მიერ წარმოდგენილი პერიოდული ფინანსური ანგარიშები;
- დაამტკიცოს ბანკის ორგანიზაციული სტრუქტურა;
- აქციონერთა საერთო კრების თანხმობის შემთხვევაში დანიშნოს გენერალური დირექტორი, დირექტორატის სხვა წევრები, განსაზღვროს დირექტორატის წევრების ფიქსირებულ და ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული საკითხები;

- დაამტკიცოს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის პრინციპების განმსაზღვრელი პოლიტიკა, აკონტროლოს პოტენციური რისკის შემცველი ტრანზაქციები და პოლიტიკით დადგენილ ლიმიტებს ზემოთ, განიხილოს ბანკთან დაკავშირებულ პირებთან დაგეგმილი გარიგებები;
- დანიშნოს ბანკის გარე აუდიტორი და მოითხოვოს მათგან უშუალო ანგარიშგება;
- მოიწვიოს აქციონერთა საერთო კრება
- საბჭოს დონის კომიტეტებზე დელეგირებული ფუნქციების მეშვეობით, განახორციელოს შიდა კონტროლი და რისკების მართვის ზედამხედველობა
- განახორციელოს მოქმედი კანონმდებლობითა და ბანკის წესდებით მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებები.

საბჭოს შემადგენლობა და სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო ბანკის უმაღლესი საზედამხედველო ორგანოა. სამეთვალყურეო საბჭო არჩეულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ და შედგება 5 წევრისაგან.

საბჭოს შემადგენლობაში შედის ორი დამოუკიდებელი წევრი, რომლებიც ბანკის და სხვა გარე მხარის გავლენისგან დამოუკიდებელ პირებად არიან მიჩნეულნი. კრიტერიუმები, რომლის მიხედვითაც ხდება საბჭოს დამუკიდებელი წევრის არჩევა დადგენილია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებით და მათ საფუძველზე შედგენილი სამეთვალყურეო საბჭოს დებულებით.

საბჭოს წევრების შერჩევას, მხედველობაში მიიღება მათი განათლება, სამუშაო გამოცდილება და უნარები. სწორად დაბალანსებულმა საბჭომ უნდა უზრუნველყოს კომპეტენციაში შემავალი საკითხების სხვადასხვა პრიზმიდან განხილვა და ბანკის საქმიანობისთვის მნიშვნელოვანი, სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღება.

საბჭოს არჩევა ხდება 4 წლის ვადით, ამასთან, უფლებამოსილება გრძელდება ამ ვადის გასვლის შემდეგ, მორიგი აქციონერთა საერთო კრების მოწვევამდე. საბჭოს წევრების განმეორებითი არჩევა შეუზღუდავია. საბჭოს წევრის ვადამდე გამოწვევა შესაძლებელია საერთო კრების მიერ ნებისმიერ დროს.

სამეთვალყურეო საბჭოს ხელმძღვანელობს საბჭოს თავმჯდომარე, რომელსაც საბჭო ხმათა უბრალო უმრავლესობით, თავისი წევრების შემადგენლობიდან ირჩევს 4 წლის ვადით. სამეთვალყურეო საბჭოს ჰყავს ორი თანათავმჯდომარე, რომელთაც საბჭო ხმათა უბრალო უმრავლესობით, თავისი წევრების შემადგენლობიდან ირჩევს 4 წლის ვადით.

სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება სულ ცოტა წელიწადში ოთხჯერ. სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა შეიძლება გაიმართოს საბჭოს წევრთა პირადი დასწრებით, ან კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალების გამოყენებით.

სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

ჯანგ ძუნი - აღმასრულებელი თავმჯდომარე

2010 წლიდან დღემდე სინძიანგ ჰუალინგ ვაჭრობის და ინდუსტრიის ჯგუფის, ანუ ჰუალინგ ჯგუფის გენერალური მენეჯერის მოადგილეა ფინანსებისა და უცხოური ინვესტიციების მიმართულებით. 1998 წლიდან 2010 წლამდე ჯანგ ძუნი იყო ურუმჩის კომერციული ბანკის გაყიდვების დეპარტამენტის გენერალური მენეჯერი, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის ასისტენტი და ადამიანური რესურსის მართვის დირექტორი. 1992 წლიდან 1997 წლამდე ის იყო ურუმჩის საკრედიტო კავშირის დირექტორის მოადგილე. მრავალი წლის განმავლობაში ჯანგ ძუნი მაღალი თანამდებობები ეკავა ჩინეთის სახალხო ბანკის ურუმჩის ფილიალში, ურუმჩის კომერციულ ბანკში და სხვა ფინანსურ ინსტიტუტებში. მას

კომერციული ბანკების და ოპერაციების მართვის მდიდარი გამოცდილება და შესაბამისად, მცირე და საშუალო ზომის კომერციული ბანკების სტრატეგიული განვითარების ნათელი და ღრმა ხედვა აქვს. ჯანგ ძუნი ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხის მფლობელია.

ჟუ ნინგ - ვიცე-თავმჯდომარე, დამოუკიდებელი წევრი

2005 წლიდან დღემდე არის კომპანია „ტუჰონგ ინტერნეშენელის“ მმართველი დირექტორი. მას ფინანსური კონსულტაციის პროექტები განხორციელებული აქვს: ურუმჩის კომერციულ ბანკში, დეიანგის ბანკში, იანტაი ბანკში, ჰანგ სენგ ბანკში, ვინგ ლუნგ ბანკში, სიამენ ბანკში, ჰონგ კონგ ფუბონ ბანკში და ტიანშანის ბანკში. ჟუ ნინგს ჩინური და უცხოური მცირე და საშუალო ბანკების სტრატეგიის და ბიზნესის განვითარების ღრმა ცოდნა აქვს.

ჟუ ნინგს აშშ-ის ფუქუას ბიზნეს სკოლაში მიღებული აქვს ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხი, ინჟინრის დიპლომი აშშ-ის ვირჯინიის პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში და კიდევ ერთი ინჟინრის დიპლომი ჩინეთის მეცნიერების და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტში.

მი ზაიქი - ვიცე-თავმჯდომარე

2011 წლიდან დღემდე მი ზაიქი სინძიანგ ჰუალინგ ვაჭრობის და ინდუსტრიის ჯგუფის, ანუ ჰუალინგ ჯგუფის გენერალური მენეჯერის ადმინისტრაციის დირექტორის მოადგილე და ჰუალინგ ჯგუფის საქართველოს ფილიალის გენერალური მენეჯერის ადმინისტრაციის დირექტორია. 2010-2011 წლებში ის ჰუალინგის უძრავი ქონების განვითარების კომპანიაში დირექტორის ასისტენტად მუშაობდა, 2005-2006 წლებში კი ჰუალინგის სასტუმროში გენერალური მენეჯერის ასისტენტი იყო. მი ზაიქიმ ბიზნესის ადმინისტრირების ხარისხი კალიფორნიის უნივერსიტეტში მიიღო.

ზაზა რობაქიძე - სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი

ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხთან ერთად ზაზა რობაქიძეს საბანკო სფეროში მუშაობის ხანგრძლივი გამოცდილება აქვს, რომელიც 25 წელზე მეტს ითვლის. 2012 წლიდან დღემდე ბაზისბანკის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარეა, 2018 წლიდან კი - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. კარიერა საქართველოს ეროვნულ ბანკში დაიწყო. მრავალი წლის განმავლობაში მას ცენტრალური ბანკის ზედამხედველობის სფეროში სხვადასხვა პოზიცია ეკავა, ეკონომისტიდან დაწყებული, ზედამხედველობის დეპარტამენტის ხელმძღვანელით დამთავრებული.

მია მი - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

მია მი ჰუალინგ ჯგუფის საქართველოს თავისუფალი ეკონომიკური ზონის საერთაშორისო განვითარების მიმართულების დირექტორია. ის ჰუალინგის თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ხელმძღვანელის ასისტენტად მუშაობის დროს ორ მნიშვნელოვან სფეროს კურირებდა: 2012 წელს ბაზისბანკში წილის შეძენას და 2011-2015 წლებში სამშენებლო მასალების ყოველწლიური გამოფენის ორგანიზებას, სადაც ცენტრალური აზიის ბიზნესპარტნიორები ხვდებოდნენ ერთმანეთს. 2015-2017 წლებში მია მის ბაზისბანკის საკვანძო დეპარტამენტებში სხვადასხვა პოზიცია ეკავა. ის პასუხისმგებელი იყო საკრედიტო პორტფელის ანალიზზე, ჩინელ კორპორაციულ და საცალო კლიენტებთან კომუნიკაციასა და ბანკის აქციონერებთან ურთიერთობაზე, აწყობდა მასშტაბურ კორპორაციულ ღონისძიებებს და ადამიანური რესურსის დეპარტამენტს ეხმარებოდა თანამშრომლების შერჩევაში. მია მის ამერიკის ქ. ლოს ანჯელესის სამხრეთ კალიფორნიის უნივერსიტეტში ბიზნესის ადმინისტრირების ბაკალავრის ხარისხი აქვს მიღებული.

სამეთვალყურეო საბჭო დელეგირებს აუდიტის კომიტეტს და რისკის მართვის კომიტეტს. ამ ორი კომიტეტის ფუნქციები ერთმანეთისგან განცალკევებულია. კომიტეტები რეგულარულად წარუდგენენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს, რათა ინფორმირებული გადაწყვეტილებები იქნას მიღებული.

კომიტეტს შეუზღუდავი წვდომა აქვთ ბანკის შიდა ინფორმაციასა და დოკუმენტებზე, რომლებიც მათი ფუნქციონირებისთვის აუცილებელია.

კომიტეტებს აქვთ სრული წვდომა დირექტორატის ფუნქციონირებასა და რისკის მართვის ფუნქციებზე. კომიტეტებს შეუძლია დამოუკიდებელი სხდომები გამართოს დირექტორატის, გარე აუდიტის ან/და სხვა თანამშრომლების თანდასწრების გარეშე; და გამოითხოვოს და მიიღოს შესაბამისი ანგარიშგებები.

კომიტეტებს აქვთ უფლება და შესაძლებლობა დამოუკიდებლად მოიწვიონ კონსულტანტები (თუკი საჭიროა), რომ მიიღონ შესაბამისი ინფორმაცია და საკონსულტაციო მომსახურება იურიდიულ, ტექნიკურ, ფინანსურ, რისკის მართვის, სტატისტიკურ და სხვა თემებზე.

აუდიტის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით, საბჭოს შემადგენლობიდან იქმნება აუდიტის კომიტეტი. კომიტეტი სამი წევრისგან შედგება, რომეთაგან ორი საბჭოს დამოუკიდებელ წევრები არიან.

2020 წლის განმავლობაში აუდიტის კომიტეტი 6-ჯერ შეიკრიბა, სხვა ფინქციებთან ერთად იგი პასუხისმგებელია:

- ბანკის შიდა და გარე აუდიტორების ფუნქციების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფა; ამის ფარგლებში, შიდა აუდიტის მასშტაბისა და მოცულობის განსაზღვრა;
- ბანკის აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების ხარისხის კონტროლი და მონიტორინგი;
- გამოვლენილი კონტროლის სისუსტეების, კანონმდებლობის შეუსაბამობისა და სხვა ხარვეზების გამოსწორების მიზნით დირექტორთა საბჭოს მიერ აუცილებელი ღონისძიებების გატარების უზრუნველყოფა;
- რისკების მართვის ჩარჩოს და შიდა კონტროლის ეფექტურობის უზრუნველყოფა;
- ბანკის წლიური კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური და არაფინანსური ანგარიშგების განხილვა, აუდიტორებთან აუდიტირებული ანგარიშების, აუდიტისწინა და აუდიტისშემდგომი პროცესების, ძირითადი საკითხებისა და დასკვნების განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ანგარიშების და რეკომენდაციების მომზადება.

ყველა შიდა დოკუმენტის, შიდა პროცესებისა და კონტროლის ფუნქციის მიზანშეწონილობის განხილვა, ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მონიტორინგი, მონაცემთა დადასტურების პროცესი და ა.შ.

2020 წლის ბოლოს მდგომარეობით კომიტეტის წევრებს წარმოადგენდნენ:

- ზაზა რობაქიძე - აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე / საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი
- მი ზაიქი - საბჭოს წევრი
- ჟუ ნინგ - საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე / საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი.

რისკების მართვის კომიტეტი საბჭოს სამი წევრისგან შედგება, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელი წევრია.

საანგარიშგებო წლის განმავლობაში, კომიტეტი 5-ჯერ შეიკრიბა. კომიტეტი პასუხისმგებელია:

- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის რისკის სტრატეგიებისა და პოლიტიკების განსაზღვრას და მათ ეფექტიან აღსრულებას;
- აკონტროლოს და უზრუნველყოს რისკების მართვის ჩარჩოს არსებობა და შიდა კონტროლის სისტემების გამართული ფუნქციონირება;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შვილობილების რისკის მართვის ფუნქციებს, ჩარჩო პირობებს და შიდა კონტროლის სრულყოფილ ფუნქციონირებას.

ამგვარად, რისკების კომიტეტის მეშვეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად არის ჩართული ბანკის რისკების მართვის პროცესში, პროაქტიულად იღებს ინფორმაციას და რეკომენდაციებს რისკების ლიმიტების, მათი შეფასებისა და მონიტორინგის შედეგების შესახებ და აკვირდება, რამდენად ინტეგრირებულია რისკების მართვის სტრატეგიები და პოლიტიკები ბანკის დირექტორატისა თუ სხვადასხვა მიმართულებების ყოველდღიურ საქმიანობაში და მოქმედებენ თუ არა ისინი კანონმდებლობასა და შიდა პოლიტიკებთან შესაბამისობაში.

კომიტეტის წევრებს 2020 წლის ბოლოს მდგომარეობით წარმოადგენდნენ:

- ჟუ ნინგ - სამეთვალყურეო საბჭოს ვიცე-თავმჯდომარე, დამოუკიდებელი წევრი
- მია მი - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი
- ზაზა რობაქიძე - სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი

დირექტორატი

დირექტორატის ძირითად ფუნქციას წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის ეფექტიანი მართვა და ჯგუფის პერმანენტული განვითარების უზრუნველყოფა, ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დაწესებულ მიზნობრივ საბაზრო პოზიციებთან მუდმივი და მდგრადი თანხვედრა. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს დირექტორატის წევრებს, ანაწილებს მათ ფუნქციებს, სტრუქტურას და მათ როლს მმართველობაში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს დირექტორატის სტრუქტურას, დირექტორატის წევრების ფუნქციებს, მმართველობაში მათ როლს და პასუხისმგებლობებს. დირექტორატის წევრების ანგარიშვალდებულება, სხდომის ჩატარებისა და გადაწყვეტილების მიღების წესები დადგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული რეგულაციით დირექტორატის შესახებ. დირექტორატი აცნობიერებს კარგი კორპორაციული მართვისა და რისკების მართვის კულტურის მნიშვნელობას და საკუთარ როლს აღნიშნულის ჩამოყალიბებაში. დირექტორატი ხელმძღვანელობს ბანკის ოპერაციებს და პასუხისმგებელია მისი საქმიანობის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრული მიზნების, მოქმედი საკანონმდებლო ჩარჩოსა და შიდა რეგულაციების შესაბამისად წარმართვაზე. დირექტორატი მჭიდროდ თანამშრომლობს სამეთვალყურეო საბჭოსთან და მას ანგარიშს წარუდგენს ყველა იმ შესაბამის საკითხზე, რომლებიც ეხება სტრატეგიას, დაგეგმილ ბიზნესპოლიტიკას, დაგეგმვას, ბიზნესის განვითარებას, რისკების მდგომარეობას, რისკების მართვას, პერსონალის განვითარებას, რეპუტაციასა და შესაბამისობას, სულ მცირე კვარტალში ერთხელ.

დირექტორატი პასუხისმგებელია ბიზნესის ამოცანების შესრულებაზე ჯგუფის სტრატეგიის თანახმად, ბანკის კაპიტალის და ლიკვიდობის დაგეგმვის უზრუნველყოფაზე და იმაზე, რომ ბანკის მასშტაბით ხდება მენეჯმენტის პოლიტიკის და პროცედურების კომუნიკაცია და განხორციელება და მათ აქვთ უფლებამოსილებების და რესურსების სათანადო მხარდაჭერა. მენეჯმენტი ასევე პასუხისმგებელია იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი მუშაობს შიდა და გარე რეგულაციებით განსაზღვრულ პროცესებსა და პროცედურებთან, განაწილებულ რესურსებთან, დაგეგმვასთან, მართვასთან, ფინანსური და რისკების პოზიციების აღრიცხვასა და ანგარიშგებასთან შესაბამისობაში, და რომ სათანადოდ ასრულებს მენეჯმენტის და კონტროლის ფუნქციებს.

დირექტორატის საქმიანობას საერთო ხელმძღვანელობას გენერალური დირექტორი უწევს. გენერალურ დირექტორს ნიშნავს/ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო აქციონერთა საერთო კრების თანხმობით. დირექტორატის დანარჩენ წევრებს ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო გენერალური დირექტორის წარდგინებით.

გენერალური დირექტორი

- სამეთვალყურეო საბჭოსთან კონსულტაციის შედეგად ანაწილებს მოვალეობებსა და პასუხისმგებლობებს დირექტორატის წევრებს შორის
- უზრუნველყოფს დირექტორატის გამართულ ფუნქციონირებას, კოლექტიური გადაწყვეტილებების მიღებასა და მიღებული გადაწყვეტილებების კომპანიის სტრატეგიასთან შესაბამისობას
- უწევს დირექტორატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების განხორციელებას ზედამხედველობასა და კოორდინაციას
- წარმოადგენს ბანკს მესამე პირებთან ურთიერთობაში

დირექტორატის წევრები:

- ხელმძღვანელობენ თავის დაქვემდებარებაში შემავალ სტრუქტურულ ერთეულებს, ზრუნავენ მათ გამართულ ფუნქციონირებაზე და ბანკის სტრატეგიის შესაბამისად განსაზღვრული პოლიტიკის განხორციელებაზე;
- წარმოადგენენ ბანკს მესამე პირებთან ურთიერთობაში თავიანთი ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების ფარგლებში.

დირექტორატი 7 წევრისგან შედგება:

- დავით ცაავა - გენერალური დირექტორი
- ლია ასლანიკაშვილი - გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით
- ლი ხვეი - გენერალური დირექტორის მოადგილე დაკრედიტების მიმართულებით
- დავით კაკაბაძე - გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მართვის მიმართულებით
- ლევან გარდაფხაძე - გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო საქმიანობის მიმართულებით
- გიორგი გაბუნია - კომერციული დირექტორი
- რატი დვალაძე - ოპერაციული დირექტორი

დირექტორატის წევრები

დავით ცაავა - გენერალური დირექტორი

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორი 2011 წლიდან. 2015-2018: სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. 2017 წლის დეკემბრიდან სს „BB ლიზინგის“ და სს “BB დაზღვევის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრია.

დავით ცაავას საბანკო სექტორში მუშაობის 16 წლიანი გამოცდილება აქვს. ბაზისბანკში კარიერა საკრედიტო ოფიცრის პოზიციიდან დაიწყო, მოგვიანებით კი 2008 წელს კორპორაციული სესხების განყოფილებას ხელმძღვანელობდა. 2008-2010 წლებში კორპორატიული დირექტორი იყო. 2010-2011 წლებში დავით ცაავა გენერალური დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი იყო.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საბანკო საქმესა და ფინანსებში ბაკალავრის ხარისხის მოპოვების შემდეგ სწავლა სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში განაგრძო, სადაც მაგისტრის ხარისხი მიიღო. მოგვიანებით საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორის ხარისხი მიენიჭა.

ლია ასლანიკაშვილი - გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით 2012 წლიდან. 2017-2018: BB ლიზინგის გენერალური დირექტორი. 2017-დღემდე: ამავე კომპანიის და ასევე ბაზისბანკის ჯგუფის კიდევ ერთი წევრის, ჰუალინგ დაზღვევის გენერალური დირექტორის მოადგილე.

ლია ასლანიკაშვილს საბანკო სფეროში მოღვაწეობის 21-წლიანი ისტორია აქვს. 1999-2002 წლებში ბაზისბანკის საერთაშორისო ოპერაციების დეპარტამენტის მენეჯერი იყო. 2002-2005 წლებში ამავე დეპარტამენტს ხელმძღვანელობდა. 2005-2007 წლებში ანგარიშსწორების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი იყო. 2007-2008 წლებში ლია ასლანიკაშვილი ხაზინის დეპარტამენტს ედგა სათავეში, 2008-2012 წლებში კი ბანკის ფინანსური დირექტორის თანამდებობა ეკავა.

ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობათა მაგისტრის ხარისხს.

ლი ხვეი - გენერალური დირექტორის მოადგილე დაკრედიტების მიმართულებით

გენერალური დირექტორის მოადგილე დაკრედიტების მიმართულებით 2012 წლიდან. 2015-2018: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. 2017 წლიდან BB ლიზინგის და ჰუალინგ დაზღვევის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი.

ფინანსურ სექტორში 1993 წლიდან მუშაობს. 2005-2012 წლებში ქ. ურუმჩის კომერციული ბანკის საკრედიტო მართვის დეპარტამენტში კრედიტების დამტკიცების მიმართულებას ხელმძღვანელობდა. სხვადასხვა დროს ურუმჩის საკრედიტო კოოპერატივების საკრედიტო დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მოადგილე და დირექტორის მოადგილე იყო.

ლი ხვეის ბუღალტრული აღრიცხვის ბაკალავრის ხარისხი აქვს, რომელიც ჩინეთის ფინანსურ უნივერსიტეტში მიიღო.

დავით კაკაბაძე - გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მართვის მიმართულებით

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მართვის მიმართულებით 2019 წლიდან. 2017-2019: ჰუალინგ დაზღვევის გენერალური დირექტორი. 2017-2018: BB ლიზინგის გენერალური დირექტორის მოადგილე.

დავით კაკაბაძეს საბანკო სფეროში მუშაობის 18-წლიანი გამოცდილება აქვს. ბაზისბანკში 2003 წლიდან მუშაობს. თავიდან ის დეველოპერი და პროგრამისტი იყო. 2005 წელს პროგრამირების განყოფილების უფროსად დაინიშნა. 2008-2012 წლებში დავით კაკაბაძე ინფორმაციული ტექნოლოგიების და რისკების მართვის დირექტორი გახდა. 2012-2019 წლებში ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე იყო რისკების და ინფორმაციული ტექნოლოგიების მართვის მიმართულებით.

დავით კაკაბაძეს კავკასიის ბიზნესსკოლაში ფინანსების მაგისტრის ხარისხი აქვს მინიჭებული.

ლევან გარდაფხაძე - გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო საქმიანობის მიმართულებით

ბაზისბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო საქმიანობის მიმართულებით 2012 წლიდან. 2017-2018: BB ლიზინგის და ჰუალინგ დაზღვევის გენერალური დირექტორის მოადგილე.

ლევან გარდაფხაძეს საბანკო სექტორში მუშაობის 18-წლიანი გამოცდილება აქვს. ბაზისბანკში კარიერა საერთაშორისო ოპერაციების დეპარტამენტის მენეჯერობიდან დაიწყო. 2005 წელს დაინიშნა პლასტიკური ბარათების დეპარტამენტის უფროსად. 2007-2008 წლებში განვითარების პროექტების მართვის კომიტეტს ხელმძღვანელობდა. 2008-2012 წლებში საცალო საბანკო საქმიანობის დირექტორი იყო.

ლევან გარდაფხაძეს ბიზნესის მართვის მაგისტრის ხარისხი აქვს, რომელიც საქართველოს უნივერსიტეტში მიენიჭა. თბილისის ეკონომიკურ, სამართლის და ინფორმაციის უნივერსიტეტში სამართლის მაგისტრის ხარისხი მიიღო, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში კი - საერთაშორისო ეკონომიკის ბაკალავრის ხარისხი მიენიჭა.

გიორგი გაბუნია - კომერციული დირექტორი

ბაზისბანკის კომერციული დირექტორი 2019 წლიდან. გიორგი გაბუნიას საბანკო სექტორში მოღვაწეობის 16 წლიანი ისტორია აქვს. 2012-2019 წლებში ის ბანკის კომერციულ დეპარტამენტს ხელმძღვანელობდა, 2010-2012 წლებში საერთაშორისო საბანკო დაწესებულებაში კორპორაციულ მიმართულებას ედგა სათავეში. 2008-2010 წლებში კორპორაციულ რეგიონულ ჯგუფს მართავდა. 2006-2008 წლებში კი ამავე დაწესებულების კორპორაციული ბანკირი იყო. უფრო ადრეულ წლებში კი ბაზისბანკის მარკეტინგის და გაყიდვების სფეროში მუშაობდა.

გიორგი გაბუნიას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საბანკო საქმის მაგისტრის ხარისხი მიენიჭა. ბაკალავრის ხარისი ფინანსებსა და საბანკო საქმეში ამავე უნივერსიტეტში მიიღო.

რატი დვალაძე - ოპერაციული დირექტორი

ბაზისბანკის ოპერაციული დირექტორი 2019 წლიდან. 2014-2019 წლებში რატი დვალაძე ბაზისბანკის პროექტების მართვის და ბიზნესის ანალიზის განყოფილებას ხელმძღვანელობდა. 2008-2014 წლებში საკრედიტო რისკების სისტემის და ანალიზის მიმართულებით მუშაობდა. ის ასევე ეწევა პედაგოგიურ მოღვაწეობას. კითხულობს ლექციებს.

რატი დვალაძემ საინფორმაციო ტექნოლოგიების მართვის მაგისტრის ხარისხი თავისუფალ უნივერსიტეტში მიიღო. მას ასევე აქვს მაგისტრის ხარისხი მათემატიკაში, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიიღო და ბაკალავრის ხარისხი მათემატიკაში.

ბანკის რისკების მართვა და სტრატეგია

რისკების სტრატეგია

რისკების სტრატეგია ბანკის ბიზნეს-სტრატეგიიდან გამომდინარეობს. ბანკი, სტრატეგიული განვითარების ხედვიდან და მიზნებიდან გამომდინარე, აყალიბებს რისკის „აპეტიტის“ პოლიტიკას, აწესებს კაპიტალის გეგმაზე დამყარებულ რისკების ლიმიტებს, რათა საქმიანობის ნებისმიერ დროს განსაზღვროს და უზრუნველყოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატური დონე. რისკის სტრატეგიის შემუშავება და კაპიტალის ადეკვატურობის დაგეგმვა ფინანსური ინსტიტუტის მმართველობითი ჩარჩოსა და ზოგადად სტრატეგიულ დაგეგმვის პროცესის თანხლევი და განუყოფელი ნაწილია.

რისკების სტრატეგიას განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. მისი განხილვა და მასში ცვლილებების შეტანა აუცილებელია ნებისმიერ დროს, ბანკის ბიზნეს-სტრატეგიის განახლებისას, მაგრამ სულ მცირე წელიწადში ერთხელ. რისკების და კაპიტალის მართვა ხდება, ფორმალიზებული პრინციპების სისტემის მეშვეობით, რომლებიც გაწერილია ბანკის პოლიტიკებსა და პროცედურებში; ასევე, ორგანიზაციის სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით, რომელთა უფლებამოსილების დონეები და მოვალეობები მკაფიოდაა გაწერილი შიდა სამართლებრივ აქტებში და მარეგულირებელ დოკუმენტებში; ამასთან ერთად, ბანკს დანერგილი აქვს განყოფილებებისა და ბიზნეს ერთეულების შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესები, რომლებიც უზრუნველყოფს ამ ერთეულის მიერ განხორციელებული უფლებამოსილებებისა და საქმიანობის ადეკვატურ შეფასებასა და მართვას. მმართველობის ამგვარად სისტემა უზრუნველყოფს საქმიანობის ყველა თანამდევ რისკის ყოველდღიური სათანადო მართვას და კოტროლს ბანკის მიერ. მენეჯმენტის ანგარიშგების სისტემა იმგვარადაა მოწყობილი, რომ ის ასრულებს რისკების მმართველობის ეფექტიანი ინსტრუმენტის ფუნქციას, ქმნის გამჭვირვალობას და ამცირებს რისკებს.

ბანკი შეიმუშავებს რისკის ალების და რისკების მართვის პრინციპებს, რომლებიც აისახება შესაბამის წესებსა და პოლიტიკაში და თანმიმდევრულად ხორციელდება ორგანიზაციის მასშტაბით. ეს ზოგადი პრინციპები შემდეგია:

- რისკების ალების გონივრული პრინციპი შესაძლო რისკების შეფასების და ადეკვატური კონტროლის გარემოს შექმნის გზით,
- ბანკის ტრანზაქციების მოცულობის და კომპლექსურობის შესაბამისი მეთოდების გამოყენება რისკების შეფასების მიზნით,
- ადგილობრივი საკანონმდებლო მოთხოვნების დანერგვა და რისკის მართვის საერთაშორისო სტანდარტების საუკეთესო პრაქტიკების გათვალისწინება

- ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების მიზნით ბიზნეს აქტივობისგან დამოუკიდებელი რისკების მართვის და კონტროლის სტრუქტურის დანერგვა
- ახალი ბიზნეს მიმართულებების დაწყების ან პროდუქტების ექსპლუატაციაში გაშვებისას შესაძლო რისკების შეფასება და რისკების მინიმიზაციის გზების შემუშავება

რისკების მართვა ხუთ ცალკეულ პროცესად იყოფა: საბანკო ბიზნესისთვის დამახასიათებელი ყველა არსებითი რისკის, ფინანსური და არაფინანსური რისკების, მათ შორის საკრედიტო, საბაზრო, საოპერაციო, ლიკვიდობის, სახედამხედველო და რეპუტაციული რისკების გამოვლენა, შეფასება, კონტროლი, ანგარიშგება და მართვა. რისკებსა და კაპიტალზე მოთხოვნის რაოდენობრივი გამოსახვის მოდელირების და შეფასების მიდგომები ყველა არსებით რისკის ტიპზე ვრცელდება და ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის - ICAAP-ის ფარგლებში ხორციელდება.

რისკების მართვის სტრუქტურა

ფინანსური ბაზრების ცვალებადობის და მაკროეკონომიკური მდგომარეობის არამდგრადობის ფონზე, რისკების მართვის ფუნქცია უაღრესად დიდ მნიშვნელობას იძენს. ბანკმა შექმნა რისკების მართვის სისტემა, რომლის მიზანაც ბაზისბანკის, როგორც სტაბილური და სანდო ბანკის იმიჯის შექმნაა. რისკების მართვის ძირითადი ფუნქციები დირექტორატის მოვალეობებშია შეტანილი. შემდეგ ისინი დელეგირებულია რისკების მენეჯერებზე და რისკების მართვის კომიტეტებზე, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის მასშტაბით, რისკების მართვის ჯანსაღი სისტემა სხვა ღონისძიებებს შორის მოიცავს რისკების მართვის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულის არსებობას, სხვადასხვა რისკების ეფექტური მართვისთვის შესაბამისი პროფილის კომიტეტების შექმნას (საკრედიტო, რისკების მართვის, აქტივების და ვალდებულებების კომიტეტი), რომლებიც უზრუნველყოფენ რისკების მართვის და გადაწყვეტილებების

მიღების ჯანსაღი პრაქტიკის არსებობას; შიდა აუდიტის დამოუკიდებელი დეპარტამენტის შექმნას, რომელიც ექვემდებარება პირდაპირ სამეთვალყურეო საბჭოს და მას აწვდის მიუკერძოებელ ინფორმაციას არსებული პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ; ანალიტიკურ მექანიზმებში, პრაქტიკასა და გადაწყვეტილებების მიღებაში რისკების მართვის მიდგომის შემოღებას; ფინანსური და მენეჯმენტის ანგარიშგების ისეთი სისტემის შექმნას, რომელიც აკმაყოფილებს საზედამხედველო მოთხოვნას და დირექტორთა საბჭოს საჭიროებებს; სხვადასხვა ტიპის რისკის მიკვლევას და კლასიფიკაციას, რომელთა წინაშეც ბანკი პოტენციურად დგას; პოლიტიკის, პროცედურების და ინსტრუქციების შექმნას, რომლებითაც ბაზისბანკში რისკების მართვისას ხელმძღვანელობენ. შედეგად, ბაზისბანკში რისკების მმართველობა დაცვის სამ ხაზზეა განაწილებული: რისკების ყოველდღიური ოპერაციული მართვა სტრუქტურული ერთეულების დონეზე, შიდა კონტროლი და რისკების ზედამხედველობა რისკების მართვის დეპარტამენტის დონეზე და შიდა აუდიტის დონე, რომელიც უმაღლეს მენეჯმენტს და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს გარანტიას, რომ პირველი და მეორე ხაზის ძალისხმევა მოლოდინის შესაბამისია. რისკების მართვაზე პასუხისმგებლობა ჯგუფის შიგნით ყველა დონეზე ვრცელდება, სამეთვალყურეო საბჭოდან და დირექტორთა საბჭოდან დაწყებული, თითოეული სტრუქტურული ერთეულის მენეჯერით და რისკების ოფიცრით დამთავრებული.

ეფექტური რისკების მენეჯმენტის სისტემა

რისკების მართვის ამოცანები სტრატეგიულ დონეზე, რომელთა განხორციელებასაც უზრუნველყოფს რისკების მმართველობის სტრუქტურა, შემდეგია:

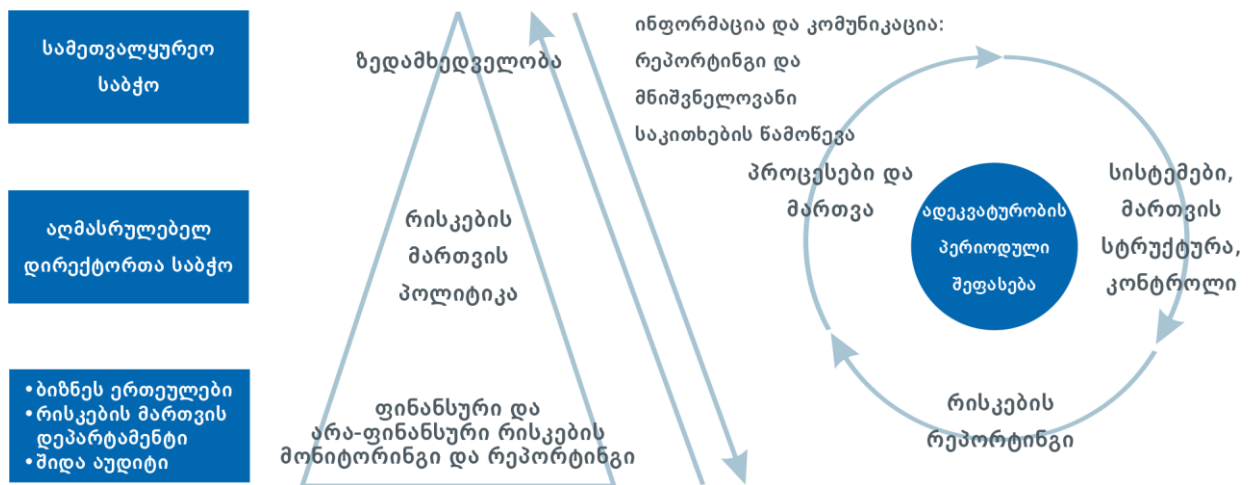
- ბანკის სტრატეგიის განსაზღვრა, რომელიც ეფუძნება ჯგუფის რისკის აპეტიტს და სტრატეგიული და კაპიტალის განვითარების გეგმას;

- რისკებზე რეაგირების და გადაწყვეტილებების ოპტიმიზაცია ბიზნესთან მაქსიმალური მიახლოების გზით;
- ბიზნესის ზრდასთან ერთად რისკების ეფექტიანი ინფრასტრუქტურის სათანადო მხარდაჭერა;
- რისკების პროფილის მართვა, ისე რომ შენარჩუნდეს ბანკის ფინანსური სიჯანსაღე, თუკი გარე ფაქტორები ბიზნესისათვის არასახარბიელოდ განვითარდა;
- შიდა კონტროლის ფუნქციის მეშვეობით ბანკის საქმიანობის მეთვალყურეობა და არსებული ხარვეზების აღმოფხვრა

ცალკეული შიდა მოხმარების დოკუმენტები, რომლებიც ეხება საკრედიტო, საოპერაციო და ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო პოლიტიკას, ბანკს საშუალებას აძლევს შიდა დონეზე შეაფასოს/გაზომოს, გააერთიანოს რისკები, მოახდინოს ძირითადი რისკების ჭრილში ანგარიშგება და ეს ინფორმაცია გამოიყენოს საზედამხედველო მიზნებისთვის.

გარდა ამისა, ბანკის ცალკეულ მეთოდოლოგიასა და სახელმძღვანელოებში აღწერილია პროცესები, რომელიც სრულად მოიცავს კრედიტის გაცემის და მისი დაფარვის ციკლს - კრედიტის დამტკიცების შესახებ გადაწყვეტილება, კრედიტის გაცემა, ფასწარმოქმნა და ადმინისტრირება; ასევე, ინფორმაციას საკრედიტო პორტფელის მართვასა და გამოყენებული კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებზე.

რისკების მართვის უწყვეტობა

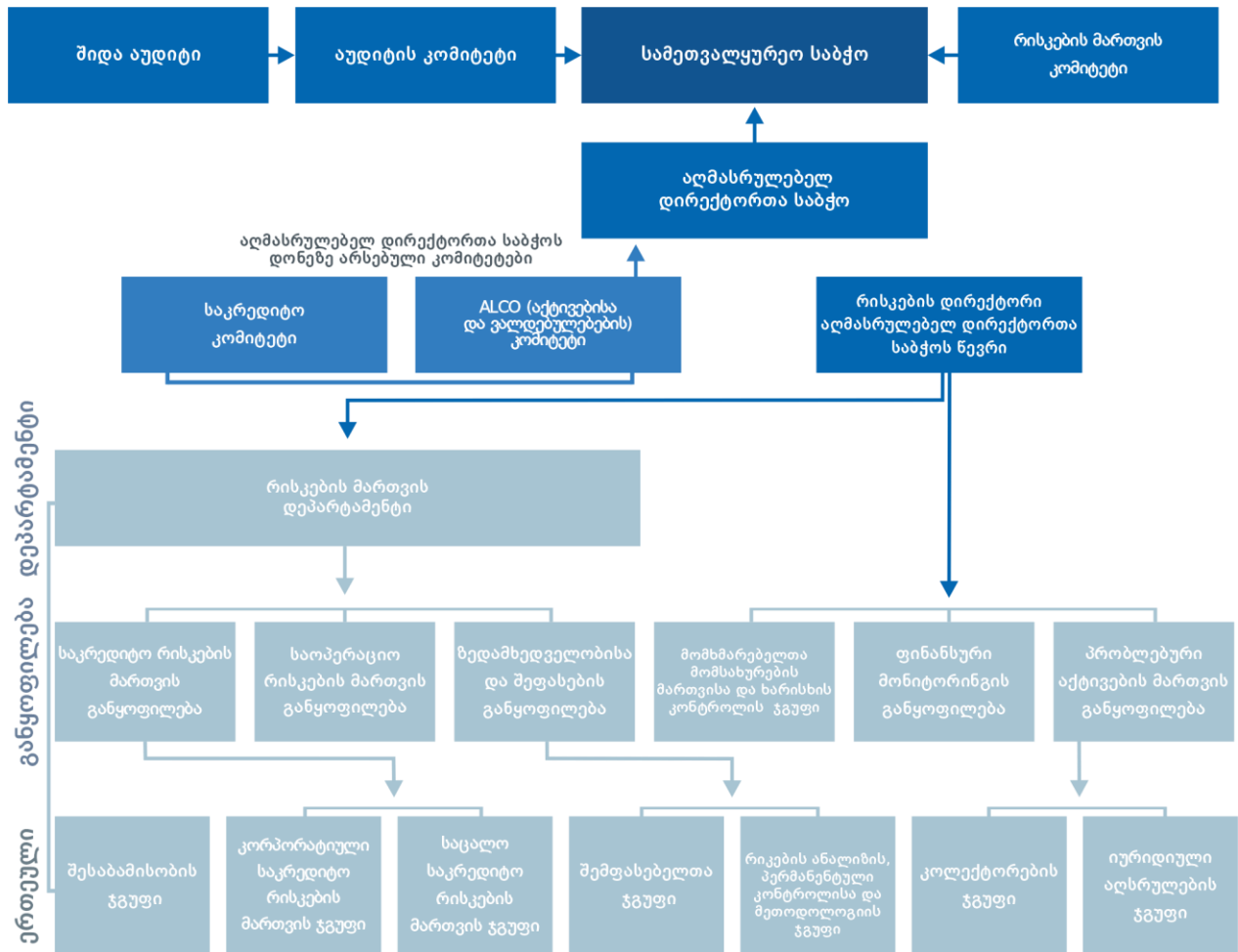

ბანკი იცავს და ინარჩუნებს კორპორაციული მართვის საუკეთესო სტანდარტებს. ბაზისბანკი საქართველოს საბანკო ასოციაციის მიერ 2009 წელს შემუშავებული „კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის“ წევრია. ჩვენს საქმიანობას არეგულირებს და ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკის ზედამხედველობის სამსახური. ზედამხედველობა გულისხმობს ლიცენზირებას, კაპიტალის ადეკვატურობის, ლიკვიდობის, რისკების კონცენტრაციის, საქმიანობის წარმართვის და ორგანიზაციული და ანგარიშგების მოთხოვნების შესრულების შემოწმებას, ასევე კომერციულ ბანკებში რისკების მართვის, პრინციპების, შიდა კონტროლის სისტემების რეგულირებას და ა.შ.

ბაზისბანკის რისკების მართვის სტრუქტურა ბიზნეს-სტრატეგიით განსაზღვრული ამოცანების შესრულების მიზნით, უზრუნველყოფს მოვალეობების ეფექტურ განაწილებას პერსონალის ყველა დონეზე, უფროსი მენეჯმენტით დაწყებული, კლიენტთა მომსახურების პერსონალით დამთავრებული.

რისკებზე ზედამხედველობის ფუნქცია განაწილებულია რისკების მართვის შემდეგ სტრუქტურულ ერთეულებზე: სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, რისკების კომიტეტი, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO,) რისკების მართვის დეპარტამენტი, ხაზინის დეპარტამენტი და საკრედიტო კომიტეტები.

რისკების მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს აქვთ ჯანსაღი გავება თუ როდენ მნიშვნელოვანია რისკების მართვა და რისკების მართვის ეფექტური სტრუქტურები ბანკის მდგრადი და სტრატეგიული განვითარებისთვის.

სამეთვალყურეო საბჭო - „ქმნის ამინდს“, ამკვიდრებს და იცავს ბანკში მაღალი ეთიკის და პასუხისმგებლობის კულტურას. საბჭოს უშუალო პასუხისმგებლობაში შედის რისკების მართვის სისტემების ზედამხედველობა. როგორც ბანკის უმაღლესი მმართველი ორგანო, სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის სტრატეგიას და შესაბამის ბიუჯეტს და აკონტროლებს მის შესრულებას; აფასებს ბანკის რისკის პროფილს, რითაც ადგენს რისკების მართვის ზოგად მიდგომას და პრინციპებს, ბანკის რისკების მართვის სისტემის ადეკვატურობას და ეფექტიანობას, ამტკიცებს რისკების ცალკეულ სტრატეგიებს, ადგენს რისკის აპეტიტს და ქმნის რისკების კონტროლის სისტემას.

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს რისკების მართვის პოლიტიკას, რომლის მიზანია რისკების გამოვლენა, ანალიზი და მართვა. პოლიტიკა მენეჯმენტს ანიჭებენ პასუხისმგებლობას კონკრეტულ რისკებზე, ადგენს

რისკების შესაბამის ლიმიტებს და შიდა კონტროლის სისტემის მოთხოვნებს, მუდმივ მეთვალყურეობას უწევს რისკების დონეებს და ლიმიტების დაცვას. რისკების მართვის პოლიტიკის და პროცედურების გადახედვა ხდებდა რეგულარულად, რათა საჭიროების შემთხვევაში დროულად შევიდეს ცვლილებები, რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს ბაზარზე არსებული პირობების ცვლილებებით, ახალი პრაქტიკის დანერგვით, პროდუქტებსა და მომსახურებაში შეტანილი ცვლილებებით და ა.შ.

აუდიტის კომიტეტი კონტროლის დამოუკიდებელი ფუნქციაა, რომელიც რეგულარულად ამოწმებს შიდა პროცესებს; იხილავს ბანკის შიდა კონტროლის სისტემას, აფასებს მის ობიექტურობას და სისწორეს; ზედამხედველობას უწევს ბანკის შიდა და გარე აუდიტის რეკომენდაციების შესრულებას; ამტკიცებს, ან საბჭოს რეკომენდაციას უწევს ფინანსური აღრიცხვის პროცესის მონიტორინგზე; ზედამხედველობას უწევს რისკების მართვის სისტემის, განსაკუთრებით კი შიდა კონტროლის სისტემის და შიდა აუდიტის სისტემის ეფექტიანობას. აუდიტის კომიტეტი საბჭოს წარუდგენს ყოველკვარტალურ ანგარიშგებას ბანკის ძირითადი რისკების შესახებ; აწვდის ინფორმაციას რისკების სტრატეგიის შესახებ, და ახორციელებს სტრატეგიის შესრულებაზე მონიტორინგს; ასევე, ზედამხედველობს იმ ღონისძიებების აღსრულებას, რომლებიც ხელს უწყობს კომპანიის მიერ საკანონმდებლო მოთხოვნების, წესების და შიდა პოლიტიკების შესრულებას.

რისკების კომიტეტი მეთვალყურეობას უწევს ბანკის რისკის პროფილს; აფასებს ძირითადი რისკების ადეკვატურობის მოთხოვნებს, მათ შორის რისკების შეფასებას, მონიტორინგს და ლიმიტებს; მსჯელობს და ათანხმებს რისკის პროფილისა და რისკების სტრატეგიისთან დაკავშირებულ ქმედებებს ბანკის შიგნით; იხილავს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დასამტკიცებელ ყველა პოლიტიკას და სხვა დოკუმენტს მათ საბჭოში წარდგენამდე; შიდა აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს ბანკის შიდა კონტროლის და რისკების მართვის სისტემების ეფექტიანობას; ამოწმებს გარე აუდიტის მიერ ჩატარებული ტესტებს რისკების მართვის გარემოს შეფასებისთვის და შეიმუშავებს შესაბამის რეკომენდაციებს; პერიოდულად ამოწმებს რისკების ლიმიტების არსებულ სისტემებს.

დირექტორატი პასუხისმგებელია ბანკის მართვაზე იმგვარად, რომ უზრუნველყოფილ იქნას ბანკის მთავარი ამოცანებისა და მიზნების, შედეგების მიზნობრივი მაჩვენებლების და ასევე, ყოველდღიური ოპერაციების საზედამხედველო მოთხოვნებისა და ბანკის წესდების შესაბამისად შესრულება. დირექტორატი ადგენს მართვის პროცედურებს თითოეული ბიზნესმიმართულებისთვის დამახასიათებელი რისკებისთვის, ახდენს ბიზნეს მიმართულებების იმდაგვარად სტრუქტურირებას, რომ ადეკვატურად იქნას ასახული დამახასიათებელი რისკი, უზრუნველყოფს უფლება მოსილებისა და მოვალეობების სათანადო დანაწილებას, განსაზღვრავს დაქვემდებარებული პერსონალის ოპერაციულ მოვალეობებს, უზრუნველყოფს შესაბამისი პროცედურების არსებობას. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების შემცირების ღონისძიებების მონიტორინგსა და განხორციელებაზე და ასევე ჯგუფის რისკების დადგენილი პარამეტრების დაცვაზე.

ბაზისბანკის მენეჯმენტის ზედამხედველობის და კონტროლის კულტურა გულისხმობს დირექტორატის საქმიანობაში შიდა კონტროლის კომპონენტების შეტანას. დირექტორატის ყოველდღიური საქმიანობა ზედამხედველობის და კონტროლის ფუნქციის ფარგლებში მოიცავს:

- შედეგების ანგარიშების გადახედვას, რაც მათ საშუალებას აძლევს დააჩქარონ ბანკის მიზნების შესრულების პროგრესი და აკონტროლონ საქმიანობა განყოფილებების და დეპარტამენტების დონეზე;
- რეგულარულ შემოწმებას, სათანადოა თუ არა ბანკის სტრატეგია და რისკების და კაპიტალის ლიმიტები და დაცულია თუ არა რისკის პოზიციისა და კაპიტალის ლიმიტები;
- ყოველ შეუსაბამობის შემთხვევაზე რეაგირებას იმაში დასარწმუნებლად რომ, შეუსაბამო ტრანზაქცია ან სიტუაცია ცნობილია შესაბამისი დონის მენეჯმენტისთვის;
- გარკვეული ლიმიტების ზემოთ გაკეთებული ტრანზაქციების დამტკიცების ან ავტორიზაციის მოთხოვნას;

- შიდა კონტროლების შეფასების განხილვას;
- აუდიტორების და საზედამხედველო ორგანოების მიერ შიდა კონტროლის სისტემის სისუსტეებთან დაკავშირებით გამოთქმულ შენიშვნებსა და რეკომენდაციებზე სწრაფი რეაგირების უზრუნველყოფას.

რისკების ზედამხედველობისა და მართვის ერთიანი ჩარჩოს უზრუნველყოფის მიზნით დირექტორატი ბანკის შიგნით ქმნის კომიტეტებს და ფუნქციურ ერთეულებს.

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იხილავს მიმდინარე და სამომავლო ლიკვიდობის პოზიციებს და განიხილავს და ამტკიცებს ალტერნატიული დაფინანსების წყაროებს; იხილავს ვადიანობის/ხელახალი ფასწარმოქმნის გრაფიკს, რა დროსაც განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს მნიშვნელოვანი აქტივების ვადიანობის გადანაწილებას და ვადადამდგარ ვალდებულებებს; შეიმუშავებს დეპოზიტების, სესხების და ინვესტიციების ფასწარმოქმნის და ვადიანობის გადანაწილების პარამეტრებს; შეიმუშავებს იმ ალტერნატიულ სტრატეგიებს, რომლებიც ითვალისწინებს საპროცენტო განაკვეთების და ტრენდების ცვლილებებს, დეპოზიტებს და სასესხო პროდუქტებს, მათთან დაკავშირებულ საბაზრო/საბანკო რეგულაციებს და ა.შ. დამოუკიდებლად ამოწმებს აქტივებისა და ვალდებულებების მენეჯმენტის (Asset and Liability Management- ALM) მოდელ(ებ)ის და პროცედურების კომპონენტებს, წინასწარ გაანგარიშებებს; ადასტურებს გაანგარიშების შედეგებს და მათ მართებულობას; ამტკიცებს კონტრაგენტის რისკის ლიმიტის სტრუქტურას.

საკრედიტო კომიტეტი მოქმედებს ბანკის საუკეთესო ინტერესების გათვალისწინებით და შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად; აფასებს პოტენციური კლიენტების ფინანსურ მდგომარეობას და მათ მიერ კრედიტის დაფარვის უნარს; იხილავს სასესხო განაცხადებს და იღებს მათზე გადაწყვეტილებებს კომიტეტზე დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში; იხილავს სესხების ამოღების პრაქტიკას სესხის გაცემის და ამოღების მაჩვენებლების გაუმჯობესების მიზნით.

გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვა რომელიც დირექტორთა საბჭოს წევრია, უმაღლესი დონის ხელმძღვანელი პირია, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების მართვაზე საკრედიტო, საბაზრო და ოპერაციული რისკების სფეროებში. ის აყალიბებს „საწარმოს რისკის მართვის“ (ERM) ხედვას, ხელმძღვანელობს, მიმართულებას აძლევს მის დანერგვას და აღსრულებას ორგანიზაციაში. შეიმუშავებს მენეჯმენტის პოლიტიკების ბაზას, მათ შორის განსაზღვრავს ბანკის რისკის მადას. რისკების მართვის დირექტორის მოვალეობებია: რისკების ყოვლისმომცველი კონტროლი და რისკების შეფასების მეთოდების შემუშავება და მუდმივი განახლება; რისკების ლიმიტების დადგენა და რისკების რუკების შედგენა; საბჭოსთვის და მთავარი დაინტერესებული მხარეებისთვის რისკის პროფილის მკაფიო ხედვის წარდგენა. რისკების დირექტორს პირდაპირი და შეუფერხებელი წვდომა აქვს სამეთვალყურეო საბჭოზე, სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარულად აწვდის ინფორმაციას ბანკის რისკის პროფილის, წინასწარ განსაზღვრული რისკის მადის დაცვის, და იმ მნიშვნელოვანი შიდა და გარე მოვლენების შესახებ, რომლებსაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ბანკის რისკებზე.

რისკების მართვის დეპარტამენტი აფასებს საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს, რომლებიც სხვადასხვა ტრანზაქციას ან ოპერაციას უკავშირდება და ადგენს რეკომენდაციებს სტრუქტურასა და პროცედურებში საჭირო ცვლილებების შესახებ; აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს (ECL); მართავს და აფასებს საკრედიტო, საბაზრო და ოპერაციულ რისკებს; შეიმუშავებს ICAAP-ის (კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესი) და GRAPE-ის (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბაზას, რისკების მართვაზე პასუხისმგებელ პირებთან კოორდინაციით; შეიმუშავებს და ნერგავს რისკების შემცირების მეთოდებს, რომლებიც კონკრეტულად საკრედიტო რისკების მართვას უკავშირდება; აფასებს ბანკის მიერ დაკრედიტების შედეგებს და ადარებს გასულ პერიოდებს; იხილავს ყველა პოლიტიკას და პროცედურას დირექტორთა საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენამდე;

რისკის მადა და რისკების ძირითადი ტიპები

რისკის მადა რისკის ის ოდენობაა, რომლის ასაღებად ორგანიზაცია მზადაა ნებისმიერ დროისთვის. ცხადია, რომ ბანკის ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი რისკის ნულამდე შემცირება შეუძლებელია, თუმცა, ხარჯების და შედეგების სათანადო ანალიზზე დაყრდნობით, ბანკმა უნდა შეიმუშაოს მისი რისკების ტოლერანტობის ჩარჩო.

თითოეული ტიპის რისკის მართვა ბანკის „კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის“ (ICAAP) ჩარჩო დოკუმენტითაა განსაზღვრული. ბაზისბანკის რისკის მადას განსაზღვრვას ლიმიტების სისტემა, რომელიც ბანკს საშუალებას აძლევს მუდმივი მეთვალყურეობა გაუწიოს და მართოს შესაბამისი მატერიალური რისკ-პოზიციები. რისკების ლიმიტებს ადგენს დირექტორატი, რომლებიც თავის მხრივ შესაბამისობაში უნდა იყოს სტრატეგიული დაგეგმვის მიზნებსა და სხვა მოთხოვნებთან (მათ შორის მოთხოვნები კაპიტალსა და ლიკვიდობაზე), რომლებსაც ბანკს უწესებს - კანონი, მარეგულირებელი ორგანო, ჯგუფის /მფლობელი, სხვა დაინტერესებული მხარეები. ბანკი სისტემურად ახორციელებს რისკების შეფასებას, სტრესტესტების და ICAAP-ის განსაზღვრული სხვა პროცედურების საშუალებით. კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის, ლიკვიდობის პოზიციის გაანგარიშება, საბაზრო რისკების შეფასება ხდება რეგულარულად, ბენჩმარკის ანალიზის ან სხვა უფრო მკაცრი სტრესტესტების მეშვეობით.

ბაზისბანკის რისკების რუკა ასახავს ICAAP სისტემის საშუალებით ბანკში შეფასებული ყველა რისკის ტიპის სრულ სურათს. თითოეულ რისკის ტიპისთვის განისაზღვრება და დგინდება რომელი მეთოდოლოგიური მიდგომა უნდა იქნას გამოყენებული რისკის შესამცირებლად.

თუ რისკი მიიჩნევა მნიშვნელოვანად, და ამასთანავე შესაძლებელია მისი რაოდენობრივად გამოსახვა, ბანკმა უნდა განსაზღვროს რისკის გადასაფარად საჭირო შესაბამისი კაპიტალი და შეიმუშაოს ამ კაპიტალის გაანგარიშების შიდა მეთოდოლოგია. სხვა მნიშვნელოვანი რისკის ტიპები, რომლებიც რაოდენობრივად ვერ გამოისახება, უნდა დარეგულირდეს შიდა პროცესებით. შიდა პროცესების მიზანია მინიმუმადე დაიყვანოს პოტენციური ზარალი ისეთი ტიპის რესკებიდან, რომელთა რაოდენობრივი გამოსახვა და შესაბამისად რაოდენობრივი მახასიათებლების მისადაგება ვერ ხერხდება. არ არსებობს განსაკუთრებული მიდგომა ისეთი რისკებისთვის, რომლებიც არარეგულარულად იქნება მიჩნეული. ICAAP-ის რეგლამენტით, სულ მცირე წელიწადში ერთხელ, ხდება ყველა ტიპის რისკის შეფასება და ისეთი რისკის პოზიციების გამოვლენა, რომლებიც მანამდე შეფასებული იყო როგორც ბანკისთვის დაბალი რისკის მატარებელ პოზიციებად; თუ დადგენა, რომ მოხდა ამ რისკის პოზიციებში მნიშვნელოვანი ცვლილება, ახალი რისკის სათანადოდ უნდა იქნას ასახული და დარეგულირებული ბანკის შიდა რეგლამენტებში და პროცედურებში.

რისკების ძირითადი ტიპები - გამოვლენა და შეფასება

ფინანსური რისკი - შედგება საკრედიტო, საბაზრო (ეს უკანასკნელი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და ფასის რისკს) და ლიკვიდობის რისკისაგან. ფინანსური რისკების მართვის ფუნქციის უპირველესი ამოცანა რისკების ლიმიტების დადგენა და ამ ლიმიტების ფარგლებში შესაბამისი რისკების პოზიციების შენარჩუნებაა.

საკრედიტო რისკი - ჯგუფისთვის, მისი საქმიანობიდან გამომდინარე, დამახასიათებელია საკრედიტო რისკი. ეს ის რისკია, როცა ფინანსური ტრანზაქციის მონაწილე ერთ-ერთი მხარე ვერ შეასრულებს მის მოვალეობას, რითაც კონტრაგენტის ფინანსურ ზარალს იწვევს. საკრედიტო რისკის პოზიცია წარმოიშობა ჯგუფის საკრედიტო საქმიანობის და პარტნიორებთან განხორციელებული სხვა ოპერაციების გამო, რაც

იწვევს ფინანსურ აქტივებისა და კრედიტთან დაკავშირებული გარეზღვრული ვალდებულებების გაჩენას. ცხადია, საკრედიტო რისკი ბანკებისთვის და ბანკების საზედამხედველო ორგანოებისთვის უმნიშვნელოვანესი რისკია. ბანკის საკრედიტო სტრატეგია დივერსიფიცირებული და მომგებიანი საკრედიტო პორტფელის შექმნა და ამასთან მაქსიმალური ხარისხის შენარჩუნებაა.

საკრედიტო რისკის მართვა - რისკების მართვის მიზნებისთვის საკრედიტო რისკის შეფასება კომპლექსური პროცესია და მოითხოვს მოდელების გამოყენებას, რადგან რისკი ცვალებადია და დამოკიდებულია ბაზრის პირობებზე, მოსალოდნელ ფულადი ნაკადების მოძრაობაზე და დროის ფაქტორზე. აქტივების პორტფელისთვის საკრედიტო რისკის შეფასება მოითხოვს აქტივის შესაძლო დეფოლტის, დეფოლტთან დაკავშირებული ზარალის დონის და კონტრაგენტებს შორის დეფოლტის კორელაციების წინასწარ შეფასებას.

ბაზისბანკში საკრედიტო რისკების მართვა რამდენიმე სახის საქმიანობას გულისხმობს, რომლებიც ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის ნაწილია.

საკრედიტო რისკების მართვის სათანადო გარემოს შექმნა - ბაზისბანკში ამ საკითხს არეგულირებს საკრედიტო პოლიტიკა და დაკრედიტების სახელმძღვანელო. ეს ფორმალიზებული დოკუმენტი განსაზღვრავს და არეგულირებს პორტფელის სტრუქტურას, საფასო და არასაფასო პირობებს, ლიმიტების სტრუქტურას, მავტორიზებელ ორგანოებს და გამონაკლისების დამუშავების პროცესს და მენეჯმენტის ანგარიშგებას.

ჯგუფი ახდენს მის მიერ აღებულ საკრედიტო რისკის დონის სტრუქტურირებას, მაგალითად, ერთი მსესხებლის, ან მსესხებელთა ჯგუფის, ან გეოგრაფიული და ბიზნეს სეგმენტების მიმართ კონცენტრაციის ლიმიტების მეშვეობით. პროდუქტის და სექტორის მიხედვით საკრედიტო რისკის დონის ლიმიტები რეგულარულად განიხილება და მტკიცდება მენეჯმენტის მიერ. ასეთი რისკები ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს.

საკრედიტო რისკი, როგორც პორტფელის, ისე ტრანზაქციების დონეზე, იმართება საკრედიტო კომიტეტების სისტემის მეშვეობით, რაც ეფექტიან გადაწყვეტილებების მიღებას უწყობს ხელს. საკრედიტო კომიტეტების იერარქია ითვალისწინებს პროდუქტის ტიპს და რისკის პოზიციის განსახილველ ოდენობას. როცა კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერი მიიღებს სასესხო განაცხადს, ის გადაეცემა შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს, რომელიც ამტკიცებს კრედიტის ლიმიტს.

- უფროსი საკრედიტო კომიტეტი იხილავს და ამტკიცებს ლიმიტებს 600 ათას აშშ დოლარზე ზემოთ. დამტკიცება ხდება ელექტრონული ფოსტის საშუალებით, ან საჭიროებისას ტარდება კომისიის სხდომა. კომისია ასევე პასუხისმგებელია შედარებით დაბალი დონის საკრედიტო კომიტეტებისთვის მითითებების მიცემაზე.
- უმცროსი საკრედიტო კომიტეტები იხილავენ და ამტკიცებენ საკრედიტო ლიმიტებს 300-600 ათასი აშშ დოლარის ფარგლებში. დამტკიცება ხდება ელექტრონული ფოსტის საშუალებით, ან საჭიროების შემთხვევაში ტარდება კომიტეტის სხდომა.
- სასესხო განაცხადები 300 ათას აშშ დოლარამდე თანხით მტკიცდება საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ. გამონაკლისს წარმოადგენს საცალო სესხები თანხით 100 ათას ლარამდე, რომლებსაც საცალო დაკრედიტების ჯგუფი ამტკიცებს.

კრედიტის გაცემის ჯანსაღი პროცესი - ბაზისბანკში ეს გულისხმობს მთელი რიგი ელემენტების გათვალისწინებას კრედიტის გაცემის დროს. საკრედიტო პოზიციიდან და საკრედიტო ურთიერთობის ხასიათიდან გამომდინარე, ეს ელემენტები მთელ რიგ ფაქტორებს მოიცავს, მაგალითად, როგორცაა კრედიტის მიზნობრიობა, გადახდის წყაროები, მსესხებლის ან კონტრაგენტის მიმდინარე რისკის პროფილი, უზრუნველყოფა და მისი სენსიტიურობა ეკონომიკაში და ბაზარზე მიმდინარე

მოვლენებისადმი, მსესხებლის გადახდების ისტორია და ამჟამად არსებული გადახდისუნარიანობა, ისტორიული ფინანსური ტრენდები და ფულადი სახსრების მოძრაობის პროგნოზები. საკრედიტო ანალიზის დროს ყურადღება ექცევა მსესხებლის ბიზნეს-ექსპერტიზას, მსესხებლის ეკონომიკის სექტორს და მის პოზიციას სექტორში. ეს ელემენტები წარმოადგენენ კონტრაგენტისთვის სარეიტინგო ქულების მინიჭების მოდელის შემადგენელ ნაწილებს, რომლებიც საცალო და კორპორაციული ბიზნეს მიმართულებებისთვის შემუშავდა. კორპორაციული და საცალო დაკრედიტების დეპარტამენტები (რისკების მართვის ჯგუფის დაქვემდებარებაში) მონაწილეობას იღებენ კლიენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაში; მსესხებელი ფიზიკური პირებისთვის ბანკმა შეიმუშავა გამარტივებული შეფასების მოდელი, რომელიც მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის და წარსულში განხორციელებული გადახდების ისტორიის ანალიზის შედეგად, ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს მსესხებლის კრედიტის დაფარვის უნარი. საცალო და კორპორაციული კლიენტებისთვის ქულების მინიჭება ძირითადად ხდება კრედიტის დამტკიცების პროცესში ფასწარმოქმნის მიზნით: თითოეული სესხის ფასწარმოქმნა კორექტირდება კლიენტის ქულის და პროდუქტის რისკიანობის გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკების შეფასების სარეიტინგო სისტემა - საკრედიტო რისკის შეფასების და ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის საკრედიტო რისკის მინიჭების მიზნით, ჯგუფი იყენებს სარეიტინგო სისტემას. შიდა სარეიტინგო სისტემა გამოყენება იურიდიული პირების შეფასებისას, ხოლო, სხვა შემთხვევებში, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ (Standard & Poor's - "S&P", Fitch, Moody's) განსაზღვრულ საერთაშორისო რეიტინგები, რომლის მიხედვითაც ხდება ცენტრალური მთავრობების და მათ მიერ გამოშვებული ფასიანი ქაღალდების, ბანკების, საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების, კორპორაციული ფასიანი ქაღალდების და სხვა ფინანსური აქტივების შეფასება.

რისკების შემცირება და ნარჩენი რისკი - საკრედიტო რისკის პოზიციის მართვა, ნაწილობრივ შესაძლებელია უზრუნველყოფის, ან და კორპორაციული და პერსონალური გარანტიებით მიღებით საკრედიტო რისკის შემცირების მიზნით. უზრუნველყოფით დაფარვის ლიმიტები სხვადასხვა პროდუქტების ტიპის და მსესხებლების სეგმენტის მიხედვით. უზრუნველყოფის ნარჩენი რისკის შესამცირებლად, უზრუნველყოფის დაფარვის კალკულაციისას დაკრედიტების პროცესში და პორტფელის მართვისას ბანკი იყენებს დისკონტებს საბაზრო ღირებულების მიმართ. ჯგუფი ახდენს უზრუნველყოფის შეფასებას სესხის გაცემის დროს. ჯგუფი ყოველწლიურად ახდენს იმ სესხების უზრუნველყოფაში ჩადებული უძრავი ქონების გადაფასებას, რომლებიც 100 უმსხვილესი მსესხებლის ჯგუფში შედის საანგარიშო პერიოდისთვის არსებული საბალანსო ღირებულებების მიხედვით. 100 უმსხვილესი მსესხებლის ჯგუფების გარდა, სესხებზე საბალანსო ღირებულებით 100 ათასი ლარზე ზემოთ, ჯგუფი მოითხოვს უძრავი ქონების უზრუნველყოფის ხელახალ შეფასებას, შეფასება ასევე ხდება თუ ამავე უზრუნველყოფით გაიცემა ახალი სესხი ან გაცემული ვალდებულების რესტრუქტურირაცია მოხდა, ან ბოლო შეფასება 1 წელზე დიდი ხნის წინ გაკეთდა. 2020 წლის განმავლობაში ბანკმა მოახდინა სავალდებულო ყოველწლიური გადაფასების ფარგლებს გარეთ დარჩენილი უზრუნველყოფის რეპრეზენტატიული პორტფელის შერჩევითი გადაფასება. აღნიშნულს არ გამოუვლენია ბოლო შეფასების ღირებულების მნიშვნელოვანი ცვლილებები. იურიდიული დეპარტამენტი რეგულარულად (სულ მცირე წელიწადში ერთხელ) იხილავს უზრუნველყოფის ხელშეკრულების შაბლონს და საჭიროების შემთხვევაში შეაქვს ცვლილებები ახალი რეგულაციების მიხედვით ან უზრუნველყოფის რეალიზაციების შემთხვევებიდან მიღებული გამოცდილების შესაბამისად. საკრედიტო პოლიტიკით განსაზღვრულია უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებებით სესხის დაფარვის მინიმალური ზღვრები ცალკეულ მსესხებელთა კატეგორიისთვის (არაუზრუნველყოფილი პორტფელის მაქსიმალური ოდენობა).

კრედიტის ადმინისტრირების, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის სათანადოდ მართვა გულისხმობს ცალკეულ მსესხებელთან დაკავშირებული რიგი ძირითადი ფაქტორების რეგულარულ მონიტორინგს. ეს

ფაქტორებია: მსესხებლის ან კონტრაგენტის მიმდინარე ფინანსური მდგომარეობა, არსებული კოვენანტების შესრულება, უზრუნველყოფით დაფარვის კოეფიციენტი და ხელშეკრულებით განსაზღვრული გადახდების ისტორია და ვადაგადაცილებები. ეს ასევე გულისხმობს მთლიან სასესხო პორტფელში მსესხებელთა კონკრეტული ტიპების პოზიციის წილის მონიტორინგს, რისკების კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით. ასეთ კონცენტრაციას ადგილი აქვს, როცა არსებობს პირდაპირი ან არაპირდაპირი სესხების მაღალი დონე ერთ კონტრაგენტზე, ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფზე, ან კონკრეტულ ინდუსტრიაზე ან ეკონომიკის სექტორზე.

პორტფელის ხარისხის შესახებ სათანადო ანგარიშგების წარმოება - საკრედიტო რისკის მართვის ჯგუფი, თავის კონტროლის ფუნქციის ფარგლებში, რეგულარულად იცავს საკრედიტო პოლიტიკით განსაზღვრულ პორტფელის ხარისხს და დაკრედიტების ლიმიტებს და შემდეგ პორტფელის შესახებ ანგარიშგების სახით წარუდგენს ბანკის მენეჯმენტს. პორტფელის შესახებ ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას პორტფელის განაწილების შესახებ სარეიტინგო კლასების მიხედვით, ასევე ინფორმაციას ვადაგადაცილებული თანხების, სექტორების მიხედვით პოზიციების და HHI ინდექსის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების (LGD) და დეფოლტის ალბათობის (PD) დინამიკის შესახებ და ა.შ. ფინანსური ანგარიშგების და რისკების დეპარტამენტების თანამშრომლები საკრედიტო რისკის პოზიციის მონიტორინგის მიზნით ამზადებენ რეგულარულ ანგარიშგებას კლიენტის ბიზნესის და ფინანსური შედეგების სტრუქტურული ანალიზის საფუძველზე. გაუარესებული გადახდისუნარიანობის მქონე კლიენტებთან დაკავშირებული რაიმე მნიშვნელოვანი ცვლილების შესახებ ინფორმაცია განსახილველად მიეწოდება რისკების კომიტეტს, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

სტრეს-ტესტირება - ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სტრესტესტირებას არასახარბიელო მაკროეკონომიკური მოვლენების, ასევე ბანკისთვის მნიშვნელოვანი კონკრეტული მოვლენების გავლენის შესაფასებლად სახედამხედველო კაპიტალის ბუფერებზე და ზოგადად ბანკის შედეგებზე როგორც მთლიანი ბანკის მაშტაბით, ასევე მისი საქმიანობის სხვადასხვა სფეროსთვის ცალკეულად. სტრესტესტები რისკების შეფასების და მართვის ეფექტური მექანიზმია: ის ხელს უწყობს კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებას და სასარგებლო არასახარბიელო ცვლილებებისას კაპიტალის დამატებითი ბუფერების შექმნის საჭიროების დასადგენად. სტრესტესტები სხვა მოვლენებთან ერთად ითვალისწინებს ფართომასშტაბიანი ეკონომიკური კრიზისის ისეთ მოვლენებს, როგორცაა რეცესია, ვალუტის კურსის მერყეობა, დასაქმების დონის შემცირება; ასევე ბანკი ახორციელებს სექტორისთვის დამახასიათებელი სტრესტესტები, რომელშიც გათვალისწინებულია საექსპორტო ბაზრების დახურვა (პოლიტიკური რისკები), რამდენიმე დიდი პოზიციის დეფოლტი.

ბანკი ახდენს ფინანსური და სესხის მომსახურების კოეფიციენტების და შესაბამისი სტრესის შემდგომი რეზერვის დათვლას შერჩეული საკრედიტო პორტფეოლისთვის.

ბანკი იყენებს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ სტრეს სცენარებს ანალიზისთვის. 2020 წელს დაწყებულმა პანდემიამ საჭირო გახადა სტანდარტული სტრესული სცენარების მოდიფიცირება ახალი მოცემულობიდან გამომდინარე და მოხდა ბანკის პორტფელის ტესტირება COVID-19 შესაძლო ნეგატიური ეფექტების გამოსავლენად. სტრესტესტის დროს შემუშავდა ინდივიდუალური სცენარები ისეთი მაღალი რისკის სექტორებისთვის, როგორცაა სასტუმროები და ტურიზმი, ასევე რესტორნები, კაფეები და ბარები, უძრავი ქონების დეველოპმენტი და უძრავი ქონების მენეჯმენტი, საფინანსო ინსტიტუტები, სადაც აღნიშნული სექტორებს მიესადაგა სხვადასხვა ფაქტორები შემდეგი სამი წლის განმავლობაში, სექტორზე პანდემიის შესაძლო გავლენის შესაბამისად. კერძოდ ფინანსური ინსტიტუტები – ბრუნვის შემცირება 2020 2020 10%-ით, 2021 0% და 2022 0%; უძრავი ქონების დეველოპმენტი - შემცირება 2020 40%-ით, 2021 20% და 2022 0%, უძრავი მენეჯმენტი - შემცირება 2020 35%-ით, 2021 15%-ით და 2022 0%, სასტუმროები - შემცირება 2020 85%, 2021 40% და 2022 0%, რესტორნები - შემცირება 2020 50%, 2021 15% და 2022 0%. გარდა ამისა

გათვალისწინებულ იქნა ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურება დამატებით 20%-ით, სახელფასე ხარჯების შემცირება 10%-ით, დოლარში გამოხატული უძრავი ქონების ფასების შემცირება 30%-ით, საპროცენტო განაკვეთის ზრდა ცვლადპროცენტთან სესხებზე 1%-ით. ასევე სტრეს ტესტს დაექვემდებარა მთლიანი საცალო პორტფელი ცალკეული მსესხებლების შემოსავლის წყაროების მიხედვით, კერძოდ შემდეგი სქემის მიხედვით: გზავნილებიდან მიღებული შემოსავლის შემცირება 50%-ით, ამ შემოსავლის წყაროს სრულად დაკარგვა 20% ისთვის; სასტუმროებში დასაქმებულების ხელფასის შემცირება 50%-ით, შემოსავლის წყაროს სრულად დაკარგვა 30% ისთვის, რესტორნებში დასაქმებულების ხელფასების შემცირება 30%-ით, შემოსავლის წყაროს სრულად დაკარგვა 30%-ისთვის, ზოგადად ტურიზმის სექტორში დასაქმებულთათვის შემოსავლის 50%-ით შემცირება, ხოლო შემოსავლის დაკარგვა 30%-ისთვის. გარდა ამისა გათვალისწინებულ იქნა 3-4%-ით გაზრდილი დეფოლტის ალბათობა. საცალო და ბიზნეს მსესხებლებისთვის გამოთვლილ იქნა სესხის მომსახურების კოეფიციენტები (Debt Service Coverage Ratios (DSCR) ბიზნეს მსესხებლებისთვის და Payment to Income (PTI) საცალო მსესხებლებისთვის) აღწერილი სტრესული სცენარების პირობებში და გადათვლი იქნა სტრესის შემდგომი რეზერვის განაკვეთი, იმ პირობით რომ დაუშვებელი იყო რეზერვის შემცირება მიმდინარე მდგომარეობასთან მიმართებაში. სტრესის შემდგომი რეზერვის მინიჭების კრიტერიუმები იყო: DSCR ≥ 1.2 ან PTI $< 60\%$ - სტანდარტული კატეგორია, რეზერვის განაკვეთი 2%, DSCR < 1.2 ან PTI $60\% - 70\%$ - საყურადღებო კატეგორია რეზერვის განაკვეთი 10%, DSCR < 1 ან PTI $> 70\%$ - არა-სტანდარტული კატეგორია, რეზერვი სგანაკვეთი 30%.

ასევე, გათვალისწინებულ იქნა აქტივების ღირებულების გაუარესება, ცალკეული მსესხებლებისთვის შემოსავლების შესაძლო წყაროების შემცირება ან დაკარგვა, უცხოური ვალუტის დევალვაციის სტრესი და დეფოლტის ალბათობის ზოგადი ზრდა.

სტრესების სცენარების ანალიზის და სეზონის ინსტრუქციების თანახმად, covid-19-ის გავლენა ბაზისბანკის პორტფელზე შეფასდა დამატებითი რეზერვის ხარჯით, 24.1 მილიონი ლარის ოდენობით, რაც სასესხო პორტფელის 2.18%-ს შეესაბამება და +1.5% პროცენტ პუნქტი გავლენა აქვს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებზე. აღნიშნული რეზერვი აისახა, როგორც მთლიანი სასესხო პორტფელის საერთო რეზერვი, რომელიც წარმოადგენს კრიზისის გაგრძელების შემთხვევაში და ასევე იმ შემთხვევაში, როცა სექტორის გაუმჯობესება ახლო მომავალში მოსალოდნელი არაა პორტფელის გაუარესებიდან წარმოშობილი შესაძლო ზარალის წინასწარ აღიარებას. რეზერვის გაანგარიშება ყველაზე დაუცველი სექტორების სცენარების ანალიზს და მსესხებლების სიჯანსაღის ინდივიდუალურ შეფასებას ეფუძნება და გამოითვლება მომავალი 12 თვის განმავლობაში პროგნოზირებული სესხის მომსახურების კოეფიციენტებიდან გამომდინარე. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, დაფინანსების და ლიკვიდობის პოზიციები ძლიერია, აქტივების საერთო ხარისხი კი საკმაოდ ჯანსაღია იმისთვის, რომ არსებული სიტუაციისაგან დაცვა უზრუნველყოფს.

2020 წლის განმავლობაში ბანკმა მოახდინა ბანკის ბიზნეს სეგმენტის კლიენტების ფინანსური მდგომარეობის შესწავლა და საერთო ანგარიშზე აღრიცხული რეზერვის გადანაწილება სპეციფიკურ კლიენტებზე, პანდემიის გამოწვეული მოსალოდნელი ფინანსური სირთულეების შესაბამისად თითოეული კლიენტის ჭრილში. 2020 წლის ბოლოს მდგომარეობით, ბანკს იდენიფიკალურად შესწავლილი ჰქონდა ბიზნეს პორტფელის 94%. ბანკმა ასევე მოახდინა საცალო პორტფელის ჭრილში კოვიდ რეზერვების გადანაწილება, ამისთვის 2020 წლის ბოლოს მდგომარეობით ინდივიდუალურად შეისწავლა კოვიდ გადავადების მქონე რელევანტური პორტფელის დაახლოებით 40%, ხოლო დარჩენილ პორტფელზე საერთო რეზერვის განაწილება მოხდა ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული სტანდარტიზებული წესის შესაბამისად. შედეგად 2020 წლის ბოლოსთვის 24,1 მლნ ლარიდან ინდივიდუალურ მსესხებლებზე გადანაწილებული იქნა 14,78 მლნ ლარის რეზერვი და საერთო რეზერვის ნაშთმა შეადგინა 9,08 მლნ ლარი.

საბაზრო და ლიკვიდობის რისკების - მართვას ახორციელებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO) ხაზინის დეპარტამენტთან და რისკების მართვის დეპარტამენტთან ერთად.

ხაზინის დეპარტამენტი მონიტორინგს ახორციელებს სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან რეგულარული შეხვედრების საშუალებით. ამ შეხვედრების დროს ხაზინა თანამშრომლებისგან იღებს ექსპერტულ რეკომენდაციას თავიანთი სფეროების შესახებ, ახორციელებს ლიკვიდობის გეპების, სტრუქტურული საპროცენტო განაკვეთების პოზიციების ყოველდღიურ კონტროლს, და მართავს და აკონტროლებს უცხოური ვალუტის რისკის პოზიციას.

საბაზრო რისკის - ყველაზე გავრცელებული გამომწვევი მიზეზები საპროცენტო განაკვეთების და უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილების რისკებია.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის ინსტიტუტის მოგების და კაპიტალის მიმდინარე ან სამომავლო რისკი, რომელიც საპროცენტო განაკვეთის არასახარბიელო ცვლილებებითაა გამოწვეული. საკრედიტო ინსტიტუტის პერსპექტივიდან, საპროცენტო განაკვეთის რისკი შეიძლება წარმოიშვას როგორც სავაჭრო პორტფელისგან, ისე საბანკო ტრანზაქციებისგან (ტრადიციული საკრედიტო/სადეპოზიტო და საინვესტიციო ტრანზაქციები).

ბანკისთვის დამახასიათებელი საპროცენტო განაკვეთის რისკებია:

- გადაფასების რისკი, რისკი რომელიც წარმოიშვება მისაღები შემოსავლების და გადასახდელი ხარჯების ვადიანობის სხვადასხვა სტრუქტურისგან, ასევე სხვადასხვა საპროცენტო განაკვეთების ან სხვადასხვა პერიოდებზე დაფუძნებული ფასწარმოქმნიდან; გადაფასების რისკი წარმოიშობა, როცა აქტივების და ვალდებულების ვადების სტრუქტურა არაა თანხვედრაში და როცა ფასწარმოქმნა სხვადასხვა ინტერვალებში ან სხვადასხვა საფუძველის მქონე საპროცენტო განაკვეთებით ხორციელდება (მაგალთად, მისაღები შემოსავლები ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით და ვალდებულებები ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით).
- შემოსავლიანობის მრუდი, ანუ შემოსავლის მრუდის ფორმის და დახრილობის ცვლილებებით გამოწვეული რისკი.

სავალუტო რისკი წარმოიშობა კონკრეტულ ვალუტაზე ღია ან არასრულყოფილად ჰეჯირებული პოზიციებიდან გაცვლითი კურსების მოულოდნელი ცვლილებების შედეგად (რომელმაც შეიძლება ბაზრის მონაწილის ადგილობრივი ან საანგარიშგებო ვალუტის დანაკარგები გამოიწვიოს).

ბანკში დაწესებული საბაზრო რისკის ზედამხედველობა და კონტროლი, რათა უზრუნველყოფილ იქნას საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკის გრძელვადიანი და ყოველდღიური მართვის მიზნით შემუშავებული ბანკის პოლიტიკისა და პროცედურების ადეკვატურობა და დაცულ იქნას საბაზრო რისკის მართვის და კონტროლის უფლებამოსილების და პასუხისმგებლობის მკაფიო ზღვარი. ბანკს გამართული აქვს საპროცენტო განაკვეთის ანგარიშგების და შემოწმების ყოვლისმომცველი პროცესი, ასევე ეფექტური შიდა კონტროლები; ბანკი აწესებს შესაბამის ლიმიტებს რისკის აღებაზე, ქმნის რისკების და შედეგების გაზომვის, პოზიციის შეფასების და ვადიანობის გეპების გადაფასების ადეკვატურ სისტემებს და სტანდარტებს.

ლიკვიდობის რისკი არის ბანკის უუნარობის რისკი, ჯეროვნად შეასრულოს მისი ფინანსური ვალდებულებები ჩვეულებრივ ან სტრესულ პირობებში. ლიკვიდობა არის ბანკი უნარი, დააფინანსოს აქტივების ზრდა და შეასრულოს ვალდებულებები მათი ვადის დადგომისას ისე, რომ არ გასწიოს მიუღებელი დანაკარგები. ბანკების როლი მოკლევადიანი დეპოზიტების გრძელვადიან სესხებად ტრანსფორმაციის პროცესში, ბანკს თავიდანვე დაუცველად აქცევს ლიკვიდობის რისკის წინაშე, ეს კი მთლიანად ბაზრებზე ახდენს ზეგავლენას. ფაქტობრივად ყველა ფინანსური ტრანზაქცია ან ვალდებულება გავლენას ახდენს ბანკის ლიკვიდობაზე. ლიკვიდობის რისკის ეფექტური მართვა ბანკს ეხმარება ფულადი ნაკადების მოძრაობის ვალდებულებების შესრულებაში. ამ ვალდებულებების ოდენობის წინასწარ

ზუსტად განსაზღვრა შეუძლებელია, რადგან მათზე ზეგავლენას ახდენს გარე მოვლენები და ფინანსური ბაზრის სხვა აგენტების ქცევა.

ბანკი იყენებს ლიკვიდობის მართვის ბაზელ 3-ით გათვალისწინებულ მეთოდოლოგიას და სხვა შიდა შეფასების მოდელებს, რომლებიც საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის მიხედვით შემუშავდა. ბანკი ლიკვიდობას მართავს ALM (Asset and Liability Management აქტივ-პასივების მართვა) პოლიტიკის და ლიკვიდობის მართვის რეგულაციის თანახმად, რომელშიც მოცემულია ლიკვიდობის მართვის დეტალური პროცესები და ლიკვიდობასთან დაკავშირებული ლიმიტების სისტემა. (კუმულატიური ვადიანობის შეუსაბამობის ლიმიტი, LCR (ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, NSFR წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი).

ლიკვიდობის მართვის პროცესი მოიცავს: ლიკვიდობის მოთხოვნების დადგენას და ხელახლა შეფასებას ბანკის აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურებიდან და ბაზრის ზოგადი პირობებიდან გამომდინარე; ლიკვიდობის რისკის შესაბამისი ლიმიტების შემუშავებას და კონტროლს; დაფინანსების სტრუქტურისა და შეუსაბამობის მოცულობის, დაფინანსების მოპოვების უნარის და ა.შ. განსაზღვრას; ლიკვიდობის პროგნოზირებას ნორმალურ სამუშაო პირობებში და სტრესული სიტუაციის ქვეშ; გაუთვალისწინებელი მდგომარეობის გეგმის შემუშავებას, რაც გულისხმობს გადაუდებელი სიტუაციების დროს ლიკვიდობის დანაკლისის შევსების სტრატეგიების შემუშავებას.

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც არაადეკვატური შიდა პოლიტიკის, სისტემის და კონტროლის ჩავარდნების, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან მენეჯმენტის მარცხის, ასევე სტიქიური უბედურებების მიზეზით გამოწვეული ფინანსური ზარალის რისკი. საოპერაციო რისკების მართვა ბანკში სამ დონეზე ხორციელდება: სტრუქტურული ერთეულების/დეპარტამენტების, საოპერაციო რისკების მართვის და შიდა აუდიტის დონეებზე. საოპერაციო რისკის გაზომვისა და მართვისთვის იქმნება საოპერაციო რისკის მართვის შესაბამისი გარემო ერთის მხრივ საოპერაციო რისკის, როგორც ბანკის სიჯანსაღესთან და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკის, შიდა ანგარიშგების გზით, და მეორე მხრივ ოპერაციულად დამოუკიდებელი, ყოვლისმომცველი შიდა აუდიტის ფუნქციის მეშვეობით, რომელიც ხორციელდება შესაბამისად დატრენინგებული და კომპეტენტური თანამშრომლების მიერ.

ბანკის საოპერაციო რისკების პოლიტიკა ქმნის საოპერაციო რისკების გამოვლენის, შეფასების და მართვის ყოვლისმომცველ სისტემას. პოლიტიკით განსაზღვრულია საოპერაციო რისკების გამოვლენის, შეფასების, მონიტორინგის, კონტროლის და შემცირების პრინციპები. იქმნება საოპერაციო რისკების გარემოს ძლიერი და სუსტი მხარეების გამოვლენის სისტემა და მუშავდება გაუთვალისწინებელი სიტუაციების და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმები, რათა დარწმუნდნენ, რომ ბანკს აქვს უნარი, განაგრძოს მუშაობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ და ბიზნესის მკვეთრი ხელისშემლის შემთხვევაში მინიმუმამდე დაიყვანოს დანაკარგები.

COVID-19-ის უპრეცედენტო გავრცელების დროს ბაზისბანკმა აამუშავა ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა, რათა ჯანდაცვის საკითხებსა და საოპერაციო რისკებზე სათანადო რეაგირება უზრუნველყო. ბანკმა წინასწარი ზომები მიიღო როგორც თანამშრომლების, ისე კლიენტების ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დასაცავად, აუცილებელი სერვისების უწყვეტობის უზრუნველყოფისთვის და ყველა საოპერაციო და ფინანსური რისკის შემცირებისთვის. ბიზნესის უწყვეტობის ყველა მიღებული ზომა კოორდინირებულია CoG-თან და სეზ-თან და მათ გაიდლაინებს და ინსტრუქციებს ეფუძნება. ბანკის ოფისები და ფილიალები უსაფრთხოების დამატებითი ნორმების დაცვით მუშაობენ, მათ შორის ჰიგიენის გამკაცრებული სტანდარტებით. ბანკი განაგრძობს ადგილობრივი და საერთაშორისო ჯანდაცვის ორგანიზაციების მითითებების შესრულებას და ინფორმირებულ გადაწყვეტილებებს მიიღებს.

ბანკი კაპიტალის მოთხოვნის გაანგარიშებისთვის BIA (Basic Indicator Approach საბაზისო ინდიკატორების გაზომვის მეთოდი) მიდგომას იყენებს. ასევე გამოიყენება რისკების შეფასების უფრო განვითარებული

მეთოდების ხარისხობრივი ელემენტები, რაც საოპერაციო რისკების უფრო მეტად ამომწურავი მართვის საფუძველს ქმნის.

2017 წელს “FCA”-მ გამოაცხადა, რომ “LIBOR” ჯგუფის ბანკებს 2021 წლამდე შეუთანხმდა “LIBOR”-ის შენარჩუნებაზე და მოუწოდა ფინანსური სექტორის მონაწილეებს დაეწყოთ მუშაობა სხვა საბაზო განაკვეთებზე გადასვლის მიმართულებით. “LIBOR”-ის შეწყვეტა და გადასვლის პროცესი ქმნის საოპერაციო რისკებს და შესაძლოა გამოიწვიოს შემოსავლების არასტაბილურობა, მომხმარებლის პრეტენზიები. არსებობს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთაც საპროცენტო განაკვეთი მიმბმული აქვს ლონდონის ბანკთაშორის შეთავაზებულ განაკვეთთან (“LIBOR”). LIBOR“-ის შეწყვეტამ და ტრანსფორმაციის პროცესმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკის საქმიანობაზე და ოპერაციებზე.

ICAAP-ის ფარგლებში, ბანკი აფასებს სხვა რისკებს, რომლის წინაშეც ის შეიძლება დადგეს. ზოგიერთი მათგანი განხილულია ქვემოთ:

ბიზნესის რისკი - ნიშნავს მოგებისა და კაპიტალის შემცირების მიმდინარე ან მომავალ რისკს, რომელიც გამოწვეულია ბიზნეს გარემოს ცვლილებებით და არასახარბიელო ბიზნეს-გადაწყვეტილებებით, ან ბიზნესის გარემოში მიმდინარე მოვლენების შეუმჩნეველობით, გადაწყვეტილებების არაადეკვატური შესრულებით, ან კონკურენტულ გარემოში მიმდინარე ცვლილებებზე არასათანადო რეაგირებით.

საზედამხედველო რისკი - საბანკო სექტორი მკაცრი ზედამხედველობის ქვეშაა. ზედამხედველობის გარემო მუდმივად იცვლება და ეს ცვლილებები არაპროგნოზირებადია. ამიტომ, ბანკი საზედამხედველო რისკის წინაშე დგას, ეს რისკი მარეგულირებლის მოთხოვნების შეუსრულებლობას გულისხმობს. კაპიტალის ადეკვატურობის სავალდებულო კოეფიციენტებთან ერთად, მარეგულირებელი ორგანო (საქართველოს ეროვნული ბანკი) აწესებს ლიმიტებს დაკრედიტებაზე და სხვა ეკონომიკურ კოეფიციენტებზე, მათ შორის ლიკვიდობის და ინვესტიციების კოეფიციენტებზე. ბანკი ვალდებულია, დაიცვას მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები და მოამზადოს რეგულარული პერიოდული ანგარიშგებები.

ბანკი ასევე რეგულირდება შესაბამისი საგადასახადო კოდექსით და საქართველოს სხვა კანონებით, რომელთა მოთხოვნებიც ბანკს ეხება მისი ყოველდღიური საქმიანობიდან გამომდინარე. ბანკზე ასევე ვრცელდება დამატებითი საზედამხედველო მოთხოვნები, მათ შორის: უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების საწინააღმდეგო პოლიტიკა, ქრთამის, კორუფციის და გადასახადებისთვის თავის არიდების ხელშეწყობის საწინააღმდეგო პოლიტიკა, ანონიმური მხილების პოლიტიკა და პირად მონაცემთა დაცვის შესახებ საქართველოს კანონი.

ბანკი, თავისი კონტროლის ერთიანი სისტემის ფარგლებში, ყურადღებით აფასებს თითოეული საკანონმდებლო და საზედამხედველო ცვლილების მოსალოდნელ ეფექტს, რაც რისკების გამოვლენის და შეფასების ფორმალური პროცესის შემადგენელი ნაწილია. მას აქვს დადგენილი სისტემები და პროცესები, რომლებიც საზედამხედველო მოთხოვნების სრულყოფილ დაკმაყოფილებას უზრუნველყოფს. ამ პროცესებზე პასუხისმგებელი არიან რისკების დეპარტამენტის შესაბამისობის ფუნქციური ერთეულების თანამშრომლები.

ოპერაციული რისკების დეპარტამენტი აანალიზებს კლიენტების საჩივრებს და ოპერაციული რისკების შემთხვევების მონაცემთა ბაზებს, რითაც გამოავლენს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კანონის შესაძლო დარღვევებს. მას ცვლილებები შეაქვს ოპერაციულ პრაქტიკაში, რითაც აუმჯობესებს პერსონალურ მონაცემთა დაცვას და თავიდან იცილებს სწრაფად მზარდი ავტომატიზაციის პირობებში პერსონალური ინფორმაციის გაჟონვას.

მეორეს მხრივ, ფინანსური მონიტორინგის დეპარტამენტი ქმნის საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ დაკისრებული რეგულაციების შესრულების ოპერაციულ ბაზას, რითაც აფართოებს

მარეგულირებლის მოთხოვნების შესრულების შესაძლებლობებს, დეპარტამენტის მთავარი ამოცანა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციაა.

ბანკის მხრიდან **გარემოსა და სოციალური რისკების მართვა**, ერთი მხრივ, მოიცავს თავად ბანკის მიერ მის ყოველდღიურ საქმიანობაში ბუნებრივი რესურსების ეფიციენტურ მოხმარებასა და ნარჩენების პასუხისმგებლიან მართვას, ხოლო მეორე მხრივ, პასუხისმგებლიანი დაფინანსების (Responsible financing) პრინციპების ინტეგრირებას ბანკის საკრედიტო საქმიანობაში.

პასუხისმგებლიანი დაკრედიტების პრინციპების დანერგვისა და ეფექტიანად აღსრულების მიზნით, 2018 წელს „ბაზისბანკმა“ მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეიტანა გარემოსა და სოციალური რისკების მართვის საკუთარ პოლიტიკაში და შეიმუშავა Due Diligence-ის და E&S risk assessment (ეკოლოგიური და სოციალური რისკის შეფასების) პროცედურები. ბანკის მიერ ასევე დადგინდა გამონაკლისების სია (Exclusion List), რომლითაც ჩამოთვლილია იმ საქმიანობათა სია, რომლებსაც არ აფინანსებს ბანკი; ამგვარ გამონაკლისებს მიეკუთვნება საქმიანობები, რომლებიც რაღაც ფორმით შეიძლება უკავშირდებოდეს იარაღისა და საბრძოლო მასალების წარმოებას/ვაჭრობას, იძულებით და ბავშვთა შრომას, არალეგალურ ფარმაცევტულ პროდუქტებს, პესტიციდებისა და ჰერბიციდების განსაზღვრული ტიპების წარმოებას/ვაჭრობას, ახარტულ თამაშებსა და კაზინოებს და ა.შ. ზემოთ აღნიშნული დოკუმენტები ემყარება როგორც საქართველოს მოქმედ საკანონმდებლო ჩარჩოს, ასევე საუკეთესო პრაქტიკას და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების რეკომენდაციებს.

ეკოლოგიური და სოციალური რისკების შეფასების ფარგლებში, ყველა ტიპის ბიზნეს სესხი გადის სტანდარტულ პროცედურას, რომლის ფარგლებშიც ხდება პროექტის გადამოწმება გამონაკლისების სიაში. შემდეგ ეტაპზე კლიენტის მიერ მიწოდებულ მონაცემებზე და დოკუმენტებზე, ადგილზე ვიზიტის შედეგად გაკეთებულ შეფასებებსა და დამოუკიდებელი წყაროებიდან მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ხდება პოტენციური კლიენტის პასუხისმგებლობის და მის მიერ ეკოლოგიური და სოციალური რისკების მართვის ხარისხის შეფასება. შეფასებისთვის ბანკი იყენებს IFC's Environmental and Social Performance Standards. ბანკს ასევე შეუძლია კლიენტს დაუდგინოს კოვენანტები, რომლის მიზანიც იქნება კლიენტის ეკოლოგიური და სოციალური პასუხისმგებლობის გაზრდა (მაგალითად სახანძრო უსაფრთხოების სისტემის გამართვა; შრომის პირობების მოწესრიგება).

ქვეყნის რისკი - ნიშნავს იმ შესაძლო დანაკარგებს, რომლებიც გამოწვეულია (ეკონომიკური, პოლიტიკური და ა.შ.) მოვლენით, რომელიც კონკრეტულ ქვეყანაში ხდება. მოვლენა შეიძლება გააკონტროლოს ქვეყნის მთავრობამ, მაგრამ არა კრედიტის გამცემმა/ინვესტორმა. ბანკმა შექმნა ქვეყნის რისკების მართვის პოლიტიკის დოკუმენტი, რითაც დადგენილია ლიმიტების სისტემა, რომლის მიხედვითაც ქვეყნების საგარეო რეიტინგებზე დაყრდნობით ხდება იმის შეფასება, თუ რამდენად დგას ბანკი ამა თუ იმ ქვეყნის რისკის წინაშე,

რეპუტაციული რისკი - შეიძლება გამოწვეულ იქნას საქმიანობის სფეროში დამკვიდრებული მომსახურების სტანდარტების შეუსრულებლობით, აღებული ვალდებულებების შეუსრულებლობით, მომხმარებელზე ორიენტირებული მომსახურების და სამართლიანი საბაზრო პრაქტიკის ნაკლებობით, მომსახურების დაბალი ან გაუარესებული ხარისხით, არაგონივრულად მაღალი ხარჯებით, მომსახურების ისეთი სტილით, რომელიც არ შეესაბამება ბაზრის ვითარებას ან კლიენტის მოლოდინს, არასათანადო ბიზნეს-ქვეყნით ან უფლებამოსილების მქონე პირთა არაკეთილგანწყობილი აზრით ან ქმედებებით.

ბანკს სურს თავიდან აიცილოს მოგების და წმინდა ღირებულების მკვეთრი ცვლილებები, რომლებიც შედეგად მოსდევს კონკურენტულ გარემოში მიმდინარე ცვლილებებზე არასათანადო რეაგირებას და/ან არასწორ კორპორაციულ გადაწყვეტილებებს. შესაბამისად, ბანკი განუხრელად იცავს პრინციპს, ჰქონდეს ადეკვატური, კარგად დამუშავებული ბიზნეს-სტრატეგია, რითაც შეამცირებს პოტენციურ რისკებს, და ბიზნესისთვის დამახასიათებელი რისკები მართოს რისკების ადრეული გამოვლენის სისტემების შემუშავებით და შიდა პროცესებისა და პროცედურების საშუალებით, რითაც უზრუნველყოფს, რომ ბანკის

ყოველდღიური ბიზნეს-საქმიანობის გადაწყვეტილებები და ქმედებები რისკების გათვალისწინებით იქნება მიღებული და გატარებული.

ბაზელ 3-ის ჩარჩოზე დაფუძნებული საზედამხედველო მოთხოვნები

2013 წელს ძალაში შევიდა სებ-ის მიერ დამტკიცებული “კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები”-ს შესახებ დებულება, რომელიც ეფუძნება „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტი“-ს კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩო-დოკუმენტის, ბაზელ 3-ით განსაზღვრულ მოთხოვნებსა და და ევროპის პარლამენტისა და საბჭოს 2013 წლის 26 ივნისის 575/2013 რეგულაციებსა და 2013/36/EU დირექტივებს.

ბაზელ 3 მიზნად ისახავს ფინანსურ ინსტიტუტებში კაპიტალიზაციის, ლიკვიდობის, საბაზრო და სხვა რისკებთან დაკავშირებული მოთხოვნების განმტკიცებას და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფას და ადგენს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს;
- ლიკვიდობის მოთხოვნებს;
- რისკების კონცენტრაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნებს;
- ლევერიჯის კოეფიციენტის მოთხოვნას;
- ადმინისტრატორების შესაფერისობასთან და კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული მოთხოვნებს;
- გამჭვირვალობასთან და აუდიტთან დაკავშირებული მოთხოვნებს

ბაზელ 3-ის თანახმად, დადგენილი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები ეფუძნება სამ „პილარს“: პილარ 1 - საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები, პილარ 2 - საზედამხედველო განხილვისა და კაპიტალის შეფასების პროცესი, დამატებითი კაპიტალის ბუფერების განსაზღვრის წესი; პილარ 3 - კომერციული ბანკების მიერ ინფორმაციის გამჟღავნება.

პილარ 1 - მარეგულირებელი ჩარჩო განსაზღვრავს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივებს ღირებულებას და ადგენს კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკის პოზიციებზე მიხედვით.

პილარ 2 - მოიცავს საზედამხედველო განხილვისა და შეფასების პროცესს, რომლის ფარგლებში ეროვნული ბანკი განიხილავს კომერციული ბანკების მიერ დანერგილი რისკების მართვის შესაბამის ღონისძიებებს, სტრატეგიების, პროცესებისა და მექანიზმების და მათ შესაბამისობას ბანკის რისკის პოზიციებთან; კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნების შესრულებასთან ერთად, კომერციული ბანკი ვალდებულია დაიცვას კაპიტალის დამატებითი ბუფერის მოთხოვნები იმ რისკებისათვის, რომელსაც არ მოიცავს პილარ 1, მათ შორის, იმ საბაზრო რისკებისთვის, რომელიც არ შედოს პილარ 1-ში - ასე, მაგალითად, კონცენტრაციის რისკებისთვის, საპროცენტო, ლიკვიდობის, სტრატეგიული და რეპუტაციის რისკებისთვის და სხვა.

პილარ 3 - კომერციულ ბანკებს ევალებათ უზრუნველყონ გამჭვირვალობის მაღალი დონე, რაც მიზნად ისახავს საფინანსო სექტორის მიმართ ნდობის ამაღლებას და მომხმარებელთა და ინვესტორთა უფლებების დაცვას. აღნიშნული რეგულირდება პილარ 3-ის მოთხოვნების მიხედვით და გულისხმობს ბანკის მიერ რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ინფორმაციის გამოქვეყნებას - კაპიტალის ადეკვატურობის, კორპორაციული მართვისა, რისკების კონცენტრაციის და მართვის სტრანდარტების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნებას, ასევე შიდა პროცესებისა და სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაციის გამჟღავნებას.

კაპიტალის მოთხოვნები

პილარ 1-ის ფარგლებში, კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები განისაზღვრება შემდეგნაირად:

ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	4.5%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	6%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	8%

ძირითადი პირველადი კაპიტალის მოთხოვა შეადგენს 4.5%, რომელიც წარმოადგებს კაპიტალის პირველ წყაროს, ანუ სააქციო კაპიტალს, რომელიც მოიცავს - ჩვეულებრივ აქციებს და დამატებით რეზერვებს (დამატებითი სახსრები, რომლებიც წარმოიქმნება ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტების ემისიით; და აკუმულირებულ რეზერვებს/ გაუნეწილებელ მოგებას) საზედამხედველო კორექტირებების გამოკლებით.

დამატებითი პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს არაუზრუნველყოფილ, უვადო კაპიტალის ინსტრუმენტებს, რომლებსაც არ გააჩნია ზრდადი საპროცენტო განაკვეთი, სუბორდინირებულია დეპოზიტორების, არაუზრუნველყოფილი კრედიტორებისა და კომერციული ბანკის სუბორდინირებული ვალის მიმართ და მასზე არ ვრცელდება რაიმე სახის იურიდიული ან ეკონომიკური პირობები, რომლებიც აღნიშნულ მოთხოვნას უპირატესობას ანიჭებს კომერციული ბანკის კრედიტორებთან მიმართებაში და ბანკი ინარჩუნებს დივიდენდის/კუპონის გადახდის შეჩერების უფლებამოსილებას. ასეთ პირველადი კაპიტალით, საზედამხედველო კორექტირებების გათვალისწინებით, უნდა გადაიფაროს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების მინიმუმ 6%.

საზედამხედველო კაპიტალი კომერციული ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობა განისაზღვრება მისი საზედამხედველო კაპიტალით, რომელიც შედგება ძირითადი და დამატებითი პირველადი კაპიტალის ელემენტებისგან და მეორადი, სალიკვიდაციო კაპიტალის ჯამისაგან.

მეორადი კაპიტალი (სალიკვიდაციო) - მოიცავს გარკვეული სახის სუბორდინირებულ ინსტრუმენტებს, არაუზრუნველყოფილ ფასიან ქვადლებს, გრძელვადიან ვალდებულებებს, რომელთა დაფარვის ვადა აღემატება 5 წელს, არ გააჩნია ზრდადი საპროცენტო განაკვეთი, არ შეიცავს ისეთ პირობებს, რომელმაც შეიძლება დაასტიმულიროს ინვესტორის უფლება დააჩქაროს მომავალი გადახდები (კუპონი ან ძირითანხა), გარდა გაკოტრებისა და ლიკვიდაციის შემთხვევებისა.

დამატებითი საზედამხედველო მოთხოვნები - კაპიტალის ბუფერები

პილარ 1-ის საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებთან ერთად ეროვნული ბანკის აწესებს დამატებით მოთხოვნებს კაპიტალის ბუფერებზე პილარ 1-სი და პილარ 2-ის ფარგლებში

პილარ 1 ის მიხედვით სებ-ის რეგულაციებით დაწესებულია კაპიტალის კომბინირებული ბუფერის მოთხოვნა, რომელიც შედგება სამი კომპონენტისგან:

- კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი არის სტანდარტული ბუფერი, რომელიც წარმოადგენს რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი რისკის პოზიციების 2.5%-ს და მისი მიზანია გადაფაროს ისეთი სახის რისკები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას სტრესის შემთხვევაში. COVID-19 გავლენისა და სტრესის გათვალისწინებით, ეროვნულმა ბანკმა 2020 წლის მაისიდან კონსერვაციის ბუფერის მოთხოვნა გააუქმა.
- კონტრციკლური ბუფერი - ის მაკროპრუდენციული პოლიტიკის ერთ-ერთ ძირითად ინსტრუმენტია. მისი მიზანია, საჭიროების შემთხვევაში შეზღუდოს ეკონომიკის ისეთი ჭარბი დაკრედიტება, რომელიც სისტემური რისკების ზრდას იწვევს. კაპიტალის კონტრციკლური

ბუფერის დადგენისას გაითვალისწინება ისეთი ფაქტორების ანალიზი, როგორებიცაა სესხების მთლიან შიდა პროდუქტთან ფარდობის და მისი გრძელვადიანი ტრენდიდან გადახრის შესაბამისი ინდიკატორები სხვა მაკროეკონომიკური გარემოს მახასიათებლები.

- სისტემურობის ბუფერი - ეროვნული ბანკის მიერ სისტემურად მნიშვნელოვანი კომერციული ბანკებისათვის განსაზღვრული კაპიტალის დამატებითი მოთხოვნა

მოთხოვნილი კაპიტალის 56 პროცენტი დაცული უნდა იყოს ძირითადი პირველადი კაპიტალის ელემენტებით, ხოლო 75 პროცენტი პირველადი კაპიტალის ელემენტებით. აღნიშნულ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოსვლის მიზნით, ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი იქნა განსაზღვრული ვადები. თუმცა COVID 19 პანდემიასთან დაკავშირებული საზედამხედველო ღონისძიებების ფარგლებში ეროვნულმა ბანკმა დროებით შეაჩერა ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე პილარ 2-ის მოთხოვნების ზრდა. შესაბამისად კონცენტრაციისა და წმინდა GRAPE ბუფერები 100 პროცენტით არის დაწესებული საზედამხედველო კაპიტალზე, 20 პროცენტით პირველად კაპიტალზე და 15 პროცენტით ძირითად პირველად კაპიტალზე.

2020 წლის განმავლობაში ეროვნულმა ბანკმა შეამცირა კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები, რათა კაპიტალზე გაზრდილი წნეხი მოთხოვნების დარღვევაში არა გადაზრდილიყო. კაპიტალის ადეკვატურობაზე მოქმედი მნიშვნელოვანი ფაქტორები 2020 წლის განმავლობაში იყო:

- გაუფასურებული ლარი, რის შედეგადაც რისკის მიხედვით რისკის პოზიციებში გაიზარდა უცხო ვალუტაში დენომინირებული აქტივების წილი;
- CIVID-19 პანდემიის გავლენის გამო მნიშვნელოვნად გაზრდილი რეზერვის ხარჯი;

ეროვნული ბანკის პოლიტიკის შემსუბუქება COVID-19 პანდემიის გამო მოიცავს შემდეგს:

- უვადოდ გადავადდა საკრედიტო რისკის კონცენტრაციის ბუფერისა (HHI) და წმინდა GRAPE ბუფერისათვის ძირითადი პირველადი კაპიტალისა (CET 1) და პირველადი კაპიტალის (Tier 1) 2020 წლის მარტში დაგეგმილი ზრდა (Phase-in);
- შემცირდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის მოთხოვნა 2,5%-ით.
- საჭიროების შემთხვევაში პილარ 2-ით გათვალისწინებული ყველა მოთხოვნა შემსუბუქება.

დასახელებული შემსუბუქების ფონზე ბანკებს შეზღუდული აქვთ კაპიტალის ნებისმიერი ფორმით განაწილება, სანამ მოთხოვნები არ დაუბრუნდება პირვანდელ მაჩვენებლებს.

საზედამხედველო მოთხოვნები სს ბაზისბანკის მიმართ

სს ბაზისბანკის საზედამხედველო მოთხოვნები მოიცავს პილარ 1-ის ფარგლებში დაწესებულ მინიმალურ საზედამხედველო მოთხოვნებს დამატებული კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი და კონტრციკლური ბუფერი, რომელიც ამჟამად ეროვნული ბანკის მიერ განისაზღვრა 0%-იანი ლიმიტით. რაც შეეხება სისტემურობის ბუფერებს, “ბაზისბანკი“ ეროვნული ბანკის მიერ არ მიიჩნევა სისტემური მნიშვნელობის მქონე ბანკად, ამიტომ სისტემურობის კაპიტალის ბუფერის განაკვეთი “ბაზისბანკი“-სთვის განისაზღვრება 0%-ით.

პილარ 2-ის მოთხოვნები განსაზღვრავს შემდეგ ბუფერებს:

- არაპეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი; იგი 2019 წლის მაისიდან 2/3-ით შემცირდა COVID-19-ს გავლენის შესამცირებლად.

- საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი, რომელიც შედგება სახელობითი კონცენტრაციისა და სექტორული კონცენტრაციის ბუფერებისგან;
- წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი – საზედამხედველო სტრეს-ტესტებზე დაყრდნობით დაწესებული ბუფერი;
- წმინდა GRAPE ბუფერი – ეროვნული ბანკის მიერ რისკების შეფასების საერთო პროგრამის რისკის კატეგორიების შეფასებისა და ბანკის შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების პროცესის შედეგების განხილვის ფარგლებში დაწესებული ბუფერი;

პილარ 2 ით განსაზღვრული კაპიტალის ბუფერები ინდივიდუალურია ყველა ბანკისთვის და დამოკიდებულია ბანკის რისკის პოზიციების კონცენტრაციაზე. 2018 წლის განმავლობაში ამოქმედდა ინდივიდუალური GRAPE ბუფერებიც.

სებ-ის მიერ დაწესებული კაპიტალის ამჟამად არსებული მოთხოვნების თანახმად, ბანკები ვალდებული არიან შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან შეფარდების კოეფიციენტი (კაპიტალის კოეფიციენტი) მოთხოვნილი მინიმალური ლიმიტით

2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით კონცენტრაციის (სახელობითი და სექტორული) ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნის გადანაწილება კაპიტალის ელემენტებზე განხორციელდა შემდეგი პროცენტული თანაფარდობით:

ძირითადი პირველადი კაპიტალი	15%
პირველადი კაპიტალი	20%
მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი	100%

2020 წლის ბოლოს საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტმა 17.5% შეადგინა. წლის განმავლობაში კოეფიციენტზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა ლარის გაუფასურებამ და გაზრდილმა რეზერვებმა.

- ლარის გაუფასურებამ ნიშნელოვნად გაზარდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია;
- COVID-19-ის გამო გაზრდილმა რეზერვებმა 24.1 მილიონი ლარით შეამცირა კაპიტალი.

წლის პირველ ნახევარში დაფიქსირდა ზარალი, რაც გამოწვეული იყო გაზრდილი რეზერვებითა და შემცირებული შემოსავლებით. თუმცა მეორე ნახევრიდან შემოსავლების ზრდამ, დაბალხარისხიანი აქტივების გაუმჯობესებამ და მოსალოდნელი ზარალების დაკორექტირებამ ბანკს მოგება მოუტანა, რამაც საბოლოო ჯამში საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი გააუმჯობესა (150 საბაზისო პუნქტით).

კონსერვაციის ბუფერისა და CICR ბუფერების შემცირებამ ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნა 390 საბაზისო პუნქტით შეამცირა.

2020 წლის ბოლოს ბანკის ფაქტობრივი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი აღემატება მინიმალურ მოთხოვნას. ბანკი შეინარჩუნებს საკმარის კაპიტალიზაციას რათა ხელი შეუწყოს ბანკის განვითარების გეგმას. არ არის დაგეგმილი დივიდენდის გაცემა და ინვესტიციების ზრდა რაც შეამცირებდა საზედამხედველო კაპიტალს. 2021 წელს მოსალოდნელია 24 მილიონის COVID-რესტრუქტურულიზებული სესხების ამოღება, არ ველით ზარალების ზრდას, რაც ხელს შეუწყობს შემოსავლების გაუმჯობესებას და უკეთეს პოზიციას კაპიტალის ადეკვატურობის კუთხით.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციის, საბაზრო რისკისა და საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციათა ჯამს.

საკრედიტო რისკის ანალიზი

არსებული რეგულაციის თანამხად, საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების დასათვლელად ბანკი იყენებს სტანდარტიზებულ მიდგომას.

საკრედიტო რისკის პოზიცია შედგება სამი კომპონენტისგან: საბალანსო ელემენტები, გარესაბალანსო ელემენტები და კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები.

საბალანსო ელემენტებისთვის რისკის პოზიციის ღირებულება არის სპეციალური რეზერვით და კაპიტალის კორექტირებით შემცირებული ძირითად თანხას დამატებული პროცენტი, ჯარიმა, დებიტორული დავალიანება და მხარის მიმართ ნებისმიერი სხვა სახის მოთხოვნები.

საკრედიტო რისკის პოზიციის გაანგარიშებაში სს ბაზისბანკი იყენებს შემდეგი ნებადართული მეთოდებს:

- საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების შეწონვა 35% იანი რისკის წონით
- საკრედიტო რისკის მიტიგაცია
- საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტების მიერ დადგენილი რეიტინგების გამოყენება

საკრედიტო მიტიგაციის გამოყენება - ბანკმა გააკეთა განაცხადი „კრედიტის დაფინანსებული უზრუნველყოფის“ შემთხვევაში მოახდინოს რისკის პოზიციის მიტიგაცია, მისი შემცირება უზრუნველყოფის/გარანტიის ღირებულებისა და საკრედიტო შეფასების წონის გათვალისწინებით. ბანკს უფლება აქვს მოვალის დეფოლტის შემთხვევაში, მოახდინოს უზრუნველყოფაში არსებული აქტივების დროული რეალიზაცია და/ან დასაკუთრება. ამ მიზნებისათვის, ნებადართულია რისკის პოზიციის გაქვითვა მხოლოდ კლიენტის დეპოზიტზე განთავსებული სახსრებით. შესაბამისად, ბანკი კრედიტის დაფინანსებულ უზრუნველყოფად განიხილავს რისკის პოზიციას, რომელიც უზრუნველყოფილია ანაზრით. ანაზარი შეიძლება იყოს როგორც მსესხებელი კლიენტის ასევე მესამე პირის. უზრუნველყოფად მიღებული ანაზარი (ან მისი ის ნაწილი რომელიც გამოიყენება უზრუნველყოფად) თავისუფალი უნდა იყოს სხვა ვალდებულებებისაგან.

2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით საკრედიტო მიტიგაციამ შეადგინა 76,086 ათასი ლარი.

შენიშვნა: იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშების დანართში/ ცხრილი 12

საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტების შეფასება ეროვნული ბანკის რეკომენდაციით შემდეგი ორგანიზაციების შეფასებები შეიძლება აღებულ იქნას როგორც სშგი საკრედიტო შეფასება: Moody's, Fitch, Standard&Poors. აღნიშნული ორგანიზაციების შეფასებები 6 ბიჯიან შკალას შეესაბამება შემდეგი ცხრილის შესაბამისად:

	Fitch	Moody's	S&P
1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-
2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-
3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-
4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-
5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-
6	CCC+ და უფრო დაბალი	Caa1 და უფრო დაბალი	CCC+ და უფრო დაბალი

მოკლევადიანი შეფასებისათვის შეფასებების გამოყენება მოხდება შემდეგი ცხრილის შესაბამისად:

	Fitch	Moody's	S&P
1	F1+, F1	P-1	A-1+, A-1
2	F2	P-2	A-2
3	F3	P-3	A-3
4	და უფრო დაბალი F3	NP	B-1, B-2, B-3, C

შენიშვნა: 2018 წლის ივლისის თვიდან ეროვნულმა ბანკმა შემოიღო ჰეჯირებული მსესხებლის განსაზღვრის დებულება. მსესხებლის რისკის პოზიცია შეიძლება მიეკუთვნოს ჰეჯირებულ ტიპს თუ მათი მოთხოვნების დაფარვა გათვალისწინებულია:

1. მრავალმხრივი განვითარების ბანკებისა და იმ ფინანსური ინსტიტუტების მიერ, რომელთა მიმართ არსებული რისკის პოზიციები იწონება 0%-ში
2. სტანდარტიზებული სასაქონლო პროდუქტების წარმოება/ვაჭრობიდან მიღებული შემოსავლებით და პროდუქტები ივაჭრება (ფასი ყალიბდება) სესხის ვალუტაში.
3. საექსპორტო საქმიანობით მიღებული შემოსავლებით, პროდუქტის სარეალიზაციო ფასი დაფიქსირებული აქვთ სესხის ვალუტაში.
4. სასტუმროებიდან მიღებული შემოსავლებით, ამასთან სასტუმროს მომხმარებლების უმრავლესობას (>50%) წარმოადგენენ უცხო ქვეყნის ვიზიტორებს.
5. ელექტროენერგეტიკის წარმოების სექტორიდან მიღებული შემოსავლებით - რისკის პოზიციის 50%-ი,
6. იმ მსესხებლებით, რომლებიც აკმაყოფილებენ ქვემოთ მოცემულ ფინანსურ კოეფიციენტებს:
  - o Debt / EBITDA <=1.5
  - o EBIT / Interest Expenses >=5.0
  - o Equity / Assets >=75%

მნიშვნელოვანია ის ფაქტიც, რომ „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესში“ ფიზიკურ პირებზე გაცემული და სტანდარტულად კლასიფიცირებული სესხებისათვის განისაზღვრა „სესხის მომსახურებისა“ (PTI) და „სესხის უზრუნველყოფის“ (LTV) კოეფიციენტების მინიმალური მოთხოვნები. ცვლილებების შესაბამისად, გაორმაგდა რისკის წონის მაჩვენებელი იმ არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ სესხის მომსახურების და უზრუნველყოფის კოეფიციენტებით დაწესებულ მოთხოვნებს, განახლებული წესით განსაზღვრული ლიმიტების დარღვევის შემთხვევაში კომერციულ ბანკებს მკვეთრად ეზრდებათ საზედამხედველო ტვირთი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების კუთხით.

გარესაბალანსო ელემენტების რისკის პოზიციის ღირებულება არის სპეციალური რეზერვით შემცირებული მათი ღირებულება გამრავლებული კრედიტ-კონვერსიის ფაქტორზე. საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი 2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 54,930 ათას ლარს.

შენიშვნა: იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ ცხრილი 8.

კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები - კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკი არის ტრანზაქციის განხორციელებამდე კონტრაგენტის დეფოლტის რისკი. ამ მიზნებისთვის გაითვალისწინება კონტრაგენტთან დაკავშირებული მხოლოდ ის რისკები, რომელსაც მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსის წარმოებული

ინსტრუმენტები (ფიუჩერები, ფორვარდები, სვოპები, ოფციონები და სხვა ანალოგიური ხელშეკრულებებით წარმომხობილი გარესაბალანსო ვალდებულებები). თუ საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსის წარმოებული ინსტრუმენტების ხელშეკრულების ვადა არ აღემატება 14 კალენდარულ დღეს, იგი არ გაითვალისწინება რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისათვის.

ბანკის კონტრაგენტებთან სავალუტო კურსთან და საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 24 ათას ლარს შეადგენდა.

შენიშვნა: იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშების დანართში/ ცხრილი 15

საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები - პილარ 1-ის ფარგლებში საბაზრო რისკში ჩათვლება მხოლოდ სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული რისკის პოზიცია უდრის „კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის დადგენის, გაანგარიშებისა და დაცვის წესით“ განსაზღვრულ კრებსით საერთო ღია სავალუტო პოზიციას.

სავალუტო რისკი წარმოიქმნება ღია და არასათანადოდ ჰეჯირებულ პოზიციებზე კონკრეტულ ვალუტაში გაცვლითი კურსების მოულოდნელი რყევის შედეგად (რაც იწვევს ბაზრის მონაწილის შესაძლო შიდა ან ანგარიშების ვალუტის ზარალს).

სავალუტო პოზიციების მართვა ხდება ბანკის მენეჯმენტის სავალუტო პოლიტიკის შესაბამისად. ვალუტის მართვის პოლიტიკა მოიცავს ყოველდღიური პოზიციების ლიმიტს და ერთობლივი ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტს, რომელიც შეადგენს საზედამხედველო კაპიტალის 5%-ს, რომელიც უფრო მკაცრია, ვიდრე ვიდრე სებ-ის მიერ დაშვებული ლიმიტი (20%-ი ლიმიტი ღია პოზიციისათვის).

საოპერაციო რისკის ანალიზი - პილარ 1-ის ფარგლებში კაპიტალის მოთხოვნა გამოიანგარიშება ძირითადი ინდიკატორის მეთოდის მიდგომის მეშვეობით. ძირითადი ინდიკატორის მეთოდით საოპერაციო რისკის კაპიტალის მოთხოვნა უნდა შეადგენდეს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი შესაბამისი ინდიკატორის 15%-ს, რომელიც განისაზღვრება, როგორც წმინდა საპროცენტო და წმინდა არასაპროცენტო შემოსავლების ჯამის საშუალო მაჩვენებელი ბოლო სამი წლის მანძილზე.

2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია შეადგენს 117,186 ათას ლარს.

შენიშვნა: იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშების დანართში/ ცხრილი 23

საოპერაციო რისკების შეფასების და მართვის პროცესში, ბანკი გამოიყენებს სხვა ხარისხობრივ და რაოდენობრივ კრიტერიუმებსაც, რაც უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკების უფრო კომპლექსურ და ეფექტურ მართვას. ოპერაციული რისკის საქმიანობა რეგულირდება საოპერაციო რისკების მართვის დებულებით.

გამოიყენება შემდეგი ინსტრუმენტები:

- **დანაკარგების და მიღებული ზარალების შესახებ მონაცემთა შეგროვება:** დაფიქსირებული დანაკარგების შეგროვება ბიზნეს-ერთეულების მონაწილეობით (დეცენტრალიზირებულ მონაცემთა შეგროვება);
- **თვით-შეფასება:** შესაძლებელი დანაკარგების შეფასება ბიზნეს-ერთეულების მონაწილეობით; (მიღებული ზარალების სიხშირის და სიმძიმის შეფასება)
- **რისკის შემცირების სათანადო ზომების განსაზღვრა** - მიღებული დანაკარგებისა და თვით-შეფასებით მიღებული ანალიზის საფუძველზე.

ბაზისბანკის საოპერაციო რისკის მართვა არსებობს სამ დონეზე (ბიზნეს-ერთეული/დეპარტამენტის დონე, საოპერაციო რისკის მართვის დონე, აუდიტის დონე), რაც უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკის მუდმივ კონტროლს.

საოპერაციო რისკების დეპარტამენტი ყველწლიურად ახდენს ძირითადი ინდიკატორის მეთოდით განსაზღვრული მოთხოვნილი კაპიტალის შეფასებას და მიღებული და შიდა შეფასების შედეგად მიღებული საპროგნოზო ზარალების გადაფარვის დონეს. თუ საოპერაციო რისკების მართვა თვლის, რომ BIA-მ სათანადოდ ვერ გადაფარა პოტენციური დანაკარგები, დამატებითი კაპიტალი გამოიყოფა საოპერაციო რისკების მართვის მოთხოვნის საფუძველზე.

შენიშვნა: ინფორმაცია საოპერაციო დანაკარგების მოცულობის შესახებ მოცემულია - პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ ცხრილი 22.

სს ბაზისბანკის პირველადი და საზედამხედველო კაპიტალის პოზიციები:

კაპიტალის ადეკვატურობა (ათას ლარებში)	2020	2019
ჩვეულებრივი აქციები, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	16,181	16,181
დამატებითი სახსრები ჩვეულებრივ აქციებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	76,413	76,413
სხვა რეზერვები	147,973	123,143
გაუნაწილებელი მოგება (ზარალი)	5,972	24,830
კორექტირებამდე	246,539	240,567
კორექტირებები	-14,424	-11,546
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	232,115	229,021
მეორადი კაპიტალი	33,368	29,612
საზედამხედველო კაპიტალი	265,484	258,633
სულ რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია	1,519,304	1,359,786
პირველადი კაპიტალი	15.28%	16.84%
საზედამხედველო კაპიტალი	17.47%	19.02%

2020 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით საზედამხედველო კომპონენტების კორექტირება ხდება შემდეგი ელემენტებით:

- აქტივების გადაფასების რეზერვით
- არამატერიალური აქტივის თანხით
- გადავადებული საგადასახადო აქტივები, რომლებზეც არ ვრცელდება ზღვრული დაქვითვის მეთოდი

ბანკს ინვესტიციები აქვს განხორციელებული სამ კომპანიაში რომელთა აღრიცხვა ხდება სრული კონსოლიდაციით.

1. სადაზღვევო კომპანია BB დაზღვევა ეს მნიშვნელოვანი ინვესტიცია კაპიტალში ექვემდებარე ლიმიტირებულ აღიარებას, ინვესტიციის ღირებულება არ აჭარბებს მნიშვნელოვანი ინვესტიციის 10%-იანი ზღვარს, ამიტომ არ ხდება ამ ელემენტით კაპიტალის შემცირება.
2. აქტივების მართვის კომპანია "ბაზის ესეტ მენეჯმენტი-ჰოლდინგი" კაპიტალში აღიარდება როგორც ძირითადი პირველადი კაპიტალის მაკორექტირებელი კომპონენტი.
3. სს ბი ეჩ ელ ლიზინგი ეს ინვესტიცია კაპიტალში ექვემდებარე ლიმიტირებულ აღიარებას, ინვესტიციის ღირებულება არ აჭარბებს მნიშვნელოვანი ინვესტიციის 10%-იანი ზღვარს, ამიტომ არ ხდება ამ ელემენტით კაპიტალის შემცირება.

შენიშვნა: 2020 წლის მდგომარეობით საზედამხედველო მიზნებისთვის ბანკის შვილობილი საწარმოები არ კონსოლიდირდება ბანკის ფინანსურ ანგარიშებში, არამედ შეიწონება რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებში 250% რისკის წონით. ინფორმაცია საწარმოების კონსოლიდაციის შესახებ იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ ცხრილი 5.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

ათას ლარებში	2020	2019
საკრედიტო რისკი მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,385,049	1,244,578
საბალანსო ელემენტები	1,319,753	1,151,387
მათ შორის: ზღვრული დაქვეითვის მეთოდს დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები, რომლებიც არ იქვითება კაპიტალიდან (რომლებიც იწონება 250%-ში)	42,500	23,250
გარესაბალანსო ელემენტები	65,272	93,191
კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	24	0
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	17,068	3,127
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	117,186	112,086
სულ რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,519,304	1,359,786

დამატებითი მოთხოვნები ბაზელ 3-ის ფარგლებში

ლევერიჯის კოეფიციენტი - 2018 წელს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის“ რეკომენდაციებზე დაყრდნობით შემოიღო ლევერიჯის კოეფიციენტი, რომელიც კაპიტალის რისკებზე დაფუძნებული ადეკვატურობის დამატებითი მოთხოვნაა.

ლევერიჯის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნით, პირველადი კაპიტალი იყოფა მთლიანი რისკის პოზიციაზე და აღნიშნული გამოისახება პროცენტულად. მთლიანი რისკის პოზიცია წარმოადგენს: საბალანსო რისკის პოზიციის, წარმოებული ინსტრუმენტების, ფასიანი ქაღალდებით დაფინანსებული ტრანზაქციების და გარესაბალანსო ელემენტების ჯამს.

2018 წლის 26 სექტემბერს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის მიერ გამოცემული # 214/04 ბრძანების შესაბამისად ბანკის ლევერიჯი ყოველთვის უნდა აღემატებოდე 5%-ს, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „ბაზისბანკის“ აღნიშნული მაჩვენებელი შეადგენს 11.55 %-ს

შენიშვნა: იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ ცხრილი 15,1

ლიკვიდობის რისკი - ბაზელ III-ის ჩარჩოზე დაფუძნებული კაპიტალის სტანდარტების პარალელურად სემ-მა დანერგა ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR – Liquidity Coverage Ratio), რომლის მიზანია, კომერციული ბანკი ფლობდეს ლიკვიდურ აქტივებს, რომელიც საკმარისი იქნება ფინანსური სტრესის დროს მთლიანი წმინდა ფულადი გადინების გადასაფარად. ამისთვის საჭიროა, ბანკმა შეინარჩუნოს ადეკვატური ლიკვიდობის მარაგი, რომელიც საშუალებას მისცემს ბანკს გაუმკლავდეს მოსალოდნელ სხვაობას ლიკვიდური სახსრების შემოდინებასა და გადინებას შორის 30-დღიან სტრესულ პირობებში. გარდა ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისა, კომერციული ბანკების ლიკვიდობა რეგულირდება საშუალო ლიკვიდობის კოეფიციენტის საშუალებითაც, რომელიც წარმოადგენს საანგარიშგებო თვის საშუალო ლიკვიდური აქტივებისა და საანგარიშგებო თვის საშუალო ვალდებულებების შეფარდებას.

ბაზისბანკის პილარ 3-ის წლიური ანგარიში / 2020

არასტრესულ პერიოდში ჯამურად ყველა ვალუტის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი არ უნდა იყოს 100%-ზე ნაკლები, რადგან მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების მარაგი განკუთვნილია მოსალოდნელ ფინანსურ სტრესთან გასამკლავებლად. ამასთან, ბანკის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი ცალკე უცხოურ ვალუტაში არ უნდა იყოს 100%-ზე ნაკლები, ხოლო ეროვნულ ვალუტაში 75%-ზე ნაკლები, კოვიდ პანდემიის გამო ეროვნულ ვალუტაში დადგენილი მოთხოვნა 2020 წლის 1 მაისიდან გაუქმდა 1 წლით.

ქვემოთ ცხრილში მითითებული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის მაჩვენებელი 2020 წლის ბოლოს

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (ათას ლარებში)	2020	2019
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები	624,865	400,668
ფულის წმინდა გადინება	375,097	243,707
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	167%	164%

ბაზელ III-ის სტანდარტებთან სრულ შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით ეროვნულმა ბანკმა 2019 წლიდან შემოიღო გრძელვადიანი ლიკვიდობის კოეფიციენტი - წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR). აღნიშნული კოეფიციენტი ზღუდავს მოკლევადიან დაფინანსებაზე დამოკიდებულებას და ასტაბილურებს დაფინანსების რისკს. NSFR განისაზღვრება როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების ფარდობა სტაბილურ დაფინანსების საჭიროებასთან და სავალდებულო დასაცავ მოთხოვნას მინიმუმ 100% წარმოადგენს, მისი დანერგვის შემდგომ 2020 წლიდან გაუქმდა საშუალო ლიკვიდობის არსებული მოთხოვნა.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის გაანგარიშების მიზნებისათვის, შესაბამისი კატეგორიის აქტივების, ვალდებულებების, საზედამხედველო კაპიტალის და გარესბალანსო ელემენტების საბუღალტრო ღირებულებებს ენიჭება განსაზღვრული სტაბილური დაფინანსების განაკვეთები. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი განისაზღვრება, როგორც კომერციული ბანკის ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების ფარდობა სტაბილური დაფინანსების საჭიროებასთან და უნდა იყოს მინიმუმ 100%

ქვემოთ ცხრილში მითითებული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის მაჩვენებელი 2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით:

ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება (ათას ლარებში)	2020	2019
ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	1,080,484	1,008,834
სტაბილური დაფინანსების საჭიროება	833,086	789,500
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი %	130%	128%

ბანკის შედეგების მნიშვნელოვანი ინდიკატორები (KPI) წარმოდგენილია პილარ 3-ის წლიური ანგარიშების დანართში/ ცხრილი 1.

მენეჯმენტის ანაზღაურების პოლიტიკა

ანგარიშგება მოიცავს სს “ბაზისბანკის” უმაღლესი მენეჯმენტისათვის დადგენილი ანაზღაურების პოლიტიკისა და საკომპენსაციო სისტემის შესახებ ინფორმაციას. ბანკის უმაღლეს მენეჯმენტს წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორატის წევრები.

დირექტორატის წევრების დასაქმების და ანაზღაურების პირობებს ადგენს სამეთვალყურეო საბჭო; ხოლო, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების საკითხებს განსაზღვრავს აქციონერთა საერთო კრება.

2020 წელს მენეჯმენტის მიერ გამოთქმული ანაზღაურების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში/ცხრილი 24/27 .

დირექტორატის წევრების ანაზღაურების სისტემა - მოიცავს როგორც ფიქსირებულ, ასევე ცვლად ნაწილს.

საკომპენსაციო სისტემა და სტრუქტურა ასახულია დირექტორატის წევრების ინდივიდუალურ კონტრაქტებში. დირექტორატის წევრების ფიქსირებული ინდივიდუალური ანაზღაურების განხილვა ხდება დირექტორსა და სამეთვალყურეო საბჭოს შორის კონსულაციების გზით. ანაზღაურების ცვლადი ნაწილი რეგულირდება დირექტორატის წევრებთან გაფორმებული კონტრაქტით, რომელიც საერთოა ყველა წევრისთვის და წლიური კომპენსაციის ოდენობა დამოკიდებულია ბანკის ფინანსურ შედეგებზე.

ცვლადი ანაზღაურების განსაზღვრა - ცვლადი ანაზღაურება გაიცემა ბონუსის სახით და წარმოადგენს ბანკის მიერ დირექტორისათვის გადასაცემი დამატებით გასამრჯელოს კონტრაქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებისათვის. 2013 წლის ივლისში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა უმაღლესი მენეჯმენტის საბონუსე სისტემა, რომელიც მოიცავს როგორც ფულადი სახის კომპენსაციას, ასევე აქციებზე დაფუძნებულ განაცემებს.

ჯამური ბონუსის განსაზღვრა ხდება წინა საანგარიშგებო წლის ფინანსური შედეგებიდან გამომდინარე, რომელიც დადასტურებულია გარე აუდიტის მიერ (იგულისხმება მხოფლიოს ოთხი უმსხვილესი საერთაშორისო აუდიტორული კომპანია) გაცემული დასკვნით - გუნდის მიზნების შესრულება, უპირველეს ყოვლისა, განისაზღვრება მომგებიანობისა და ზრდის მაჩვენებლებით, რომლებიც დადგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ამასთან, დაცული უნდა იყოს ნორმატიული კოეფიციენტები და ის შეთანხმებები, რომლებიც განსაზღვრულია საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით.

ყველა ხარჯი, რომელიც დაკავშირებულია უმაღლესი მენეჯმენტის საბონუსე სქემასთან, აღიარებულია საანგარიშო პერიოდში. იხილეთ ცხრილი 24/27 პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში.

აქციებზე დაფუძნებული კომპენსაცია - მიღებული საკომპენსაციო თანხის მინიმუმ 50%-ით (ორმოცდაათი პროცენტი) უნდა მოხდეს ბანკის აქციების შეძენა წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. გადასაცემი აქციების საერთო რაოდენობა დამოკიდებულია აქციის ღირებულებაზე, შედეგების შეფასება ხდება წინა საანგარიშგებო წლის IFRS სტანდარტის შესაბამისად მომზადებულ აუდიტებულ ფინანსურ კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.

მენეჯმენტის აქციები ექვემდებარება შეზღუდვას აქციების შეძენის დღიდან ორი წლის განმავლობაში ("ბლოკირების პერიოდი"). ბლოკირების პერიოდის გასვლის შემდგომ, დირექტორების მფლობელობაში არსებულ აქციების ნახევარზე იხსნება ბლოკი. დირექტორის საკუთრებაში არსებული ყველა აქცია შეიძლება სრულად გადაცემულ იქნას მფლობელის განკარგულებაში მხოლოდ საკონტრაქტო ვალდებულებების ამოწურვის შემდეგ.

აქციები გაიცემა მომსახურების პირობის დათქმით სქემის მონაწილის უფლება-მოვალეობების ვადის ამოწურვამდე. აღნიშნული პირობების დაკმაყოფილებამდე აქციებს გააჩნიათ მხოლოდ დივიდენდის

ბანკის ბანკის პილარ 3-ის წლიური ანგარიში / 2020

მიღების უფლება, მაგრამ არ გააჩნიათ ხმის მიცემის უფლება და არ ექვემდებარებიან გასხვისებას ან გადაცემას მესამე პირზე. ხსენებული პირობები ითვალისწინებს უწყვეტ დასაქმებას, ამ პერიოდის განმავლობაში არ დასრულდება სქემაში მონაწილეებისათვის აქციებზე სრული უფლების გადაცემა.

2015 წლის აქციებზე მფლობელებს უფლება გადაეცათ 2016 წლის ივლისში. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით 2016 წლამდე გამოშვებულ აქციებზე (116,630 ცალი აქცია) მოიხსნა უფლებების გადაცემის შემდგომი ყველა შეზღუდვა.

2020 წელს ეროვნული ბანკის მიერ კაპიტალის განაწილებაზე დაწესებული შეზღუდვიდან გამომდინარე აქციებზე დაფუძნებული კომპენსაციის დარიცხვა არ მომხდარა.

დირექტორატის წევრთა შრომის ანაზღაურება წილობრივ აქციებზე დაფუძნებული გადახდები მოცემულია 24 ცხრილში (იხილეთ პილარ 3-ის წლიური ანგარიშგების დანართში) პილარ 3-ის წლიურ ანგარიშგებაში. განხილული ანაზღაურების სქემა ეფუძნება ადგილობრივი აღრიცხვის სტანდარტებს.